

Didėji Karė.

Daug erzinių padarė prieš iš-
važiavimą Suviennyt Valstijų ir
Vokietijos ambasadoriai jau ant
galo iš savo vietų išvažiavo ir
toku būdu padarė galą visokiems
erzinantiems paskalamams ir kal-
boms, Nors, be abejonės, nei vie-
na tauta karės negeidžia, nes jos
nors kam nors laimę atgabena,
tautom visuomet yra kenksmin-
gos, todėl norinti karę turėti, iš
jos turinti pelną, visokiais paska-
lais stengiasi tautą erzinti, kad
ir ji karę priimtų. Kad skaity-
tojams įtikti, laikraščiai leidžia
svietan visokius kartais išmisly-
tus, nieko bendro su teisybe ne-
turinčius paskalus. Taip laik-
raščiai darė ir prieš Amerikos ir
Vokietijos ambasadorių išvaži-
vimą.

Prieš išvažiavimą Amerikos
ambasadorius čia platinosi viso-
ki aliumuojanti paskalai, buk Vo-
kietija suėmė Amerikos ambasado-
rių ir Vokietijos buvusius ame-
rikonus, o Vokietijoje platinosi ži-
nios apie užpuolimus ant Vokie-
tijos ambasadorius, kas, jeigu
butų teisybė, išteisintų sulaikymą
Vokietijoje Amerikos ambasado-
rius. Kadangi užpuolimai ant
pasiuntinio ir jo sulaikymas yra
priešingi tarptautiskoms teisėms,
pasiuntinių ypatė net pas lauki-
mes tautas yra šventa ir nepa-
liečiama, tai suprantama, kad ži-
nios apie priešingas teisėms
ir nuo amžių išsivysčiusiems
tarp tautų papročiams net karės
laikė erzino abiejų kraštų gy-
ventojus, o jeigu palai tie bu-
tų teisingi, jie galioj karę su-
skutinti, bet ir nieko bendro ne-
turinti su teisybe paskalai erzino
žmones. Amerikoj niekas nei
sapne nemanė užpulti ant Vo-
kietijos ambasadoriaus, kuris am-
basadoriaus Amerikoj ilgus
metus, mokojo su amerikais ge-
rai sugyventi. Ir Vokietijoje val-
džia gal nei nemanė suiminti
ten buvusio Amerikos ambasado-
rius, ir ten atsiradusių amerikų
bet gal but, kad su išdavimu jiems
pasportų nesiskubino, laukė išva-
žiavimo iš Amerikos savo amba-
sadoriaus ir konsulių, bet jų
suimti turbūt visai nemanė,
nes tuom vokiečiai butų save pa-
statę žemiau puslaikinių tautų.
Nors šioje karėje vokiečiai ne-
kartą laukė tarptautiskų teisės
ir nuo senai įsigyvenusius tarp
tautų papročius, bet laikymas sa-
vo nelaisvę svetimo krašto pa-
siuntinio butų jau per dideli
prasizengimu, per daug žeminan-
čių civilizuoat tautą, o vokiečiai
juk, nors karė jie yra gana
žiaurus, visgi laikomi civilizuoata
tauta. Sulaikymai kokiame laikui
ambasadorių po pertraukimui di-
plomatinių ryšių iki šiol kartais
pasitaikydavo Turkijoje ir mažuose
Balkanų kraštuose. Buvo at-
sitikimai, kad ir Rusija sulaiki-
davo Amerikos ambasadorius, kol
rusiškas ambasadorius iš Kon-
stantinopolio laimingai namon
nesugrįž, nes ji bijodavo turkų
užpuolimo ant rusiško ambasado-
rius, nes Rusija Turkijai dau-
giausia blogo darė. Vakariuose
vienok civilizuoatose kraštuose
nieko panašaus nebudavo. Todėl
mažai kas Amerikoj tikėjo, kad
jos ambasadorius Vokietijoj butų
laikomas kaip belaisvis, o Vo-
kietijoj mažai kas tikėjo, kad
Amerikoj butų daromi nemaloni-
mai vokiškam ambasadoriui.
Bet dabar bent dėl to erzinan-
tiems paskalamams bus atimta dir-
va.

Prieš išvažiavimą Amerikos
ambasadorius čia platinosi viso-
ki aliumuojanti paskalai, buk Vo-
kietija suėmė Amerikos ambasado-
rių ir Vokietijos buvusius ame-
rikonus, o Vokietijoje platinosi ži-
nios apie užpuolimus ant Vokie-
tijos ambasadorius, kas, jeigu
butų teisybė, išteisintų sulaikymą
Vokietijoje Amerikos ambasado-
rius. Kadangi užpuolimai ant
pasiuntinio ir jo sulaikymas yra
priešingi tarptautiskoms teisėms,
pasiuntinių ypatė net pas lauki-
mes tautas yra šventa ir nepa-
liečiama, tai suprantama, kad ži-
nios apie priešingas teisėms
ir nuo amžių išsivysčiusiems
tarp tautų papročiams net karės
laikė erzino abiejų kraštų gy-
ventojus, o jeigu palai tie bu-
tų teisingi, jie galioj karę su-
skutinti, bet ir nieko bendro ne-
turinti su teisybe paskalai erzino
žmones. Amerikoj niekas nei
sapne nemanė užpulti ant Vo-
kietijos ambasadoriaus, kuris am-
basadoriaus Amerikoj ilgus
metus, mokojo su amerikais ge-
rai sugyventi. Ir Vokietijoje val-
džia gal nei nemanė suiminti
ten buvusio Amerikos ambasado-
rius, ir ten atsiradusių amerikų
bet gal but, kad su išdavimu jiems
pasportų nesiskubino, laukė išva-
žiavimo iš Amerikos savo amba-
sadoriaus ir konsulių, bet jų
suimti turbūt visai nemanė,
nes tuom vokiečiai butų save pa-
statę žemiau puslaikinių tautų.
Nors šioje karėje vokiečiai ne-
kartą laukė tarptautiskų teisės
ir nuo senai įsigyvenusius tarp
tautų papročius, bet laikymas sa-
vo nelaisvę svetimo krašto pa-
siuntinio butų jau per dideli
prasizengimu, per daug žeminan-
čių civilizuoat tautą, o vokiečiai
juk, nors karė jie yra gana
žiaurus, visgi laikomi civilizuoata
tauta. Sulaikymai kokiame laikui
ambasadorių po pertraukimui di-
plomatinių ryšių iki šiol kartais
pasitaikydavo Turkijoje ir mažuose
Balkanų kraštuose. Buvo at-
sitikimai, kad ir Rusija sulaiki-
davo Amerikos ambasadorius, kol
rusiškas ambasadorius iš Kon-
stantinopolio laimingai namon
nesugrįž, nes ji bijodavo turkų
užpuolimo ant rusiško ambasado-
rius, nes Rusija Turkijai dau-
giausia blogo darė. Vakariuose
vienok civilizuoatose kraštuose
nieko panašaus nebudavo. Todėl
mažai kas Amerikoj tikėjo, kad
jos ambasadorius Vokietijoj butų
laikomas kaip belaisvis, o Vo-
kietijoj mažai kas tikėjo, kad
Amerikoj butų daromi nemaloni-
mai vokiškam ambasadoriui.
Bet dabar bent dėl to erzinan-
tiems paskalamams bus atimta dir-
va.

Prieš išvažiavimą Amerikos
ambasadorius čia platinosi viso-
ki aliumuojanti paskalai, buk Vo-
kietija suėmė Amerikos ambasado-
rių ir Vokietijos buvusius ame-
rikonus, o Vokietijoje platinosi ži-
nios apie užpuolimus ant Vokie-
tijos ambasadorius, kas, jeigu
butų teisybė, išteisintų sulaikymą
Vokietijoje Amerikos ambasado-
rius. Kadangi užpuolimai ant
pasiuntinio ir jo sulaikymas yra
priešingi tarptautiskoms teisėms,
pasiuntinių ypatė net pas lauki-
mes tautas yra šventa ir nepa-
liečiama, tai suprantama, kad ži-
nios apie priešingas teisėms
ir nuo amžių išsivysčiusiems
tarp tautų papročiams net karės
laikė erzino abiejų kraštų gy-
ventojus, o jeigu palai tie bu-
tų teisingi, jie galioj karę su-
skutinti, bet ir nieko bendro ne-
turinti su teisybe paskalai erzino
žmones. Amerikoj niekas nei
sapne nemanė užpulti ant Vo-
kietijos ambasadoriaus, kuris am-
basadoriaus Amerikoj ilgus
metus, mokojo su amerikais ge-
rai sugyventi. Ir Vokietijoje val-
džia gal nei nemanė suiminti
ten buvusio Amerikos ambasado-
rius, ir ten atsiradusių amerikų
bet gal but, kad su išdavimu jiems
pasportų nesiskubino, laukė išva-
žiavimo iš Amerikos savo amba-
sadoriaus ir konsulių, bet jų
suimti turbūt visai nemanė,
nes tuom vokiečiai butų save pa-
statę žemiau puslaikinių tautų.
Nors šioje karėje vokiečiai ne-
kartą laukė tarptautiskų teisės
ir nuo senai įsigyvenusius tarp
tautų papročius, bet laikymas sa-
vo nelaisvę svetimo krašto pa-
siuntinio butų jau per dideli
prasizengimu, per daug žeminan-
čių civilizuoat tautą, o vokiečiai
juk, nors karė jie yra gana
žiaurus, visgi laikomi civilizuoata
tauta. Sulaikymai kokiame laikui
ambasadorių po pertraukimui di-
plomatinių ryšių iki šiol kartais
pasitaikydavo Turkijoje ir mažuose
Balkanų kraštuose. Buvo at-
sitikimai, kad ir Rusija sulaiki-
davo Amerikos ambasadorius, kol
rusiškas ambasadorius iš Kon-
stantinopolio laimingai namon
nesugrįž, nes ji bijodavo turkų
užpuolimo ant rusiško ambasado-
rius, nes Rusija Turkijai dau-
giausia blogo darė. Vakariuose
vienok civilizuoatose kraštuose
nieko panašaus nebudavo. Todėl
mažai kas Amerikoj tikėjo, kad
jos ambasadorius Vokietijoj butų
laikomas kaip belaisvis, o Vo-
kietijoj mažai kas tikėjo, kad
Amerikoj butų daromi nemaloni-
mai vokiškam ambasadoriui.
Bet dabar bent dėl to erzinan-
tiems paskalamams bus atimta dir-
va.

Bet išnykus vieniems erzini-
mams, žmonės mėgstanti juos iš-
randa kitus, lyg moredami kad
kiltų karė. Erzinančių žinių ne-
trūksta laikraščiuose ir dabar.

tik savaitę laiko jos paskandino
pinklybinių laivų 140,000 tonų,
o tame buvo 100,000 tonų maisto
gabnamo Anglijon. Bet ar
skandinimas pinklybinių laivų iš-
tikro atgabės greitai taiką, dabar
peranksti apie tai spėsti. Bet
jau tas rodo, kad kitaip Vokie-
tija nesitiki savo priešų įveikti, to-
dėl griebiasi paskutinio būdo, nors
jis yra priešingas tarptautiskoms
teisėms ir sutarimams. Anglijos
žemdirbystės ministeris parla-
mente apreiškė, jog Anglija mai-
sto turi pakaktinai, nes jo už-
tektinai slapta prisigabeno prieš
karę ir laike karės prieš vokie-
čių submarnių smarkesni veikim-
mą.

Visuose karės frontuose pere-
itą savaitę nieko svarbesnio neat-
sitiko. Vokiečiai prisipažsta,
kad Šiaurinė Rumunijoj nieko
jie nenuveikė, nes buk dideli ten
esanti šalčiai melaidžia kariume-
nėms veikti, o greičiausiai su-
jungta rusų ir rumunų kariume-
nė to įronto dalį vokiečių su-
laikė. Pirmą ir vokiečiai juokė-
si iš taktininkų, kuomet jie blo-
gu ota ir šalčiais teisingo savo
neveiklumą, o dabar pats vokie-
čiai to paties besiteisinimo grie-
biusi.

Kituose Balkanų fronto kra-
tuose svarbesnio priešingų ka-
riumių veikimo nebuvo. Ma-
cedonijoj ir Albanijoj veikia vien
artiljerijos, smarkiausiai veikė
per užsikimimo upės Černa ir
Doiran apskritį.

Laikraščiai praneša, buk Gre-
kijos karaliui Vokietijos cėsorius
praneša, jog tuom tarpu vokie-
čiai jam padėti negali. Todėl
karalius liovėsi besipriešinimo
taktininkams.

Mazi anglų susirėmimai su tur-
kais buvo Egipto fronte. Di-
desni jau mušiai, bet taipgi ne-
turinti svarbos, buvo Mesopotam-
ijoj, Tigriso paupiuose, bet be
svarbesnių pasekmių. Nors tur-
kai giriasi savo neva laimėjimais,
bet anglai palaiko savo svarbes-
nias pozicijas, tai aišku, kad tur-
kai svarbesnių laimėjimų turėti
negalėjo.

Italiskame fronte nieko svar-
besnio neatitiko, nors vokiečiai
garsina apie austrų laimėjimus
tame fronte, bet kad italai lai-
kosi vis ten, kur pirma buvo, tai
matyt kad austrų laimėjimai ne-
svarbūs ir nedideli buvo. Sulyg
austrų pranešimo: Goricio dis-
trikte austrų kariumenė įsiveržė
naktį į italų stovyklą, daug jų
išmušė ir nelaisvėn paėmė 15
aficerų ir 650 kareivių, 10 kul-
kasvaidžių, 3 minų mėtytojus ir
daug kitokios rūšies kare mede-
gos. Bet italų poziciją, matyt
keistengė paimiti, nes su tuom
nesigiria.

Šiaur-rytiniame, taigi rusiška-
me karės fronte, sumažėjus šal-
čiams, prasidėdai smarkesnis prie-
šingų kariumių veikimas. Prie
Pastovų, Keuno gub. ir prie Zio-
cevo rusai mėgino pirmyn žengti,
bet kaip užtikrina savo pra-
nešime vokiečiai, tapo atgal at-
mūšti. Stockhod paupiuose vo-
kiečiams teko kiek rusų nelais-
vių, bet daugiau ten vokiečiai
nieko nelaimėjo, nes nesigiria.
Mažnesi mušiai buvo ir Karpatų
kalnuose aplinkinėse Kirlibaba,
bet pasibaigė be svarbesnių pa-
sekmių.

Mažnesi susirėmimai buvo Ry-
gos distrikte ir Kuršėj Aa pa-
upiuose, bet taipgi pasibaigė be
svarbesnių pasekmių. Toj fron-
to dalį matyt priešai rengiasi
prie svarbesnio veikimo, bet iš-
tikro jo dar nepradėjo. Toj fron-
to dalį priešai vien mėgina tuom
tarpu viens kito pajėgų paskir-
stymą ištirti, todėl nerengia di-
desnių mušių. Bet užstojos pava-
sariame tame fronte reikia laukti
smarkesnio priešingų kariumių
veikimo, jeigu iki pavasario ne-
bus užmegstos taikos tarybos.

Mat Vokietija pasitarti apie tai-
kos išlygas vėl rengiasi taktinink-
kus pakviesti.

Vakariame karės fronte Som-
me paupiuose anglai mėgino pir-
myn žengti Beaumont aplinkė-
se, bet, kaip užtikrina vokiečiai,
tapo atgal atmušti. Dabar Som-
me fronto dalį laiko vien anglai,
o francuzai sutrumpino savo
frontą ir visas savo pajėgas su-
traukė prie Verduno, Meuse pa-
upius ir prie Sveicarijos rubežių,
nuo kur tikimasi vokiečių Fran-
cuzoj įsiverzimo. Į šiaurūs
nuo Somme smarkiai veikia ang-
lų artilerija. Į šiaurūs nuo La
Basseo kanalo buvo gana smar-
kūs anglų su vokiečiais mušis,
kuris traukėsi 6 valandas, bet
kaip užtikrina vokiečiai, pasiba-
igė be pasekmių, anglai turėjo
atgal trauktis.

Meuse paupiuose, prie Ver-
duno, smarkiai veikia francuzų
artiljerija. Ailly girioj ir abiejo-
se pusėse upės Moselle francu-
zai mėgino pirmyn žengti, bet
kaip užtikrina vokiečiai, tapo at-
mušti. Matyt mušiai čia buvo
mazi, didesnių nebuvo.

Iš Karės Lauko.

ANGLAI PRADEDA
NAUJĄ ŽYGI ANT BA-
PAUME.

Londonas, vas. 7 d.—Svarbus
kaimas vokiečių ginklose Grand-
court, į vakarus nuo Bapaume,
pateko į anglų vado Haigo ka-
reivijų rankas. Greitins ginklas
taipgi paėmė anglai.

Šitas paėmimas yra svarbiau-
siu angli laimėjimu vakarų šone
po pasibaigimui Ancre ofensyvo
lapkričio mėnesįj pernai. Jis
leidžia jiems gerai įsikabinti į
vokiečių liniją Ancre sektore ir
skina kelią užpuolimams ant
tvirtovių Miraumont ir Pys.
Svarbiausiu Bapaumes tvirtumų
vakaruose.

Likusiam vakariniame šone
mažnesieji veikimai buvo skait-
lingi, žvalgai ir pūslamieji būriai
iš abiejų pusių atsisėmėjo nepa-
prastu veikumu.

Berlinas praneša apie paėmimą
Go belaisvių ir trijų mašinių
kanuolių, vokiečių gi nuostoliai,
sulyg Paryžiaus ir Londono pra-
nešimų, buvę nepaprastai dideli.

AUSTRIJA ŽADA ATI-
DARYTI JURAS AMERI-
KIEČIAMS.

Londonas, vas. 10 d.—Praneši-
mai iš Vienos, apturėti Hagoje
ir persiūti Exchange Tele-
graph kompanijai, sako, kad
austra-vengrų valdžia tariasi su
Amerikos ambasadoriumi Pen-
fieldu klausime leidimo ameri-
kiečiams keliauti be leidžius po
Tarpžemines juras, tikėdamasi
tuom išvengti sutraukymo di-
plomatinių ryšių su Suv. Valsti-
jomis.

Vienok nematoma, kad tas pa-
vytkis, nes Vokietija nenori duoti
užtikrinimo amerikiečiams, pasi-
remdama tuom, kad tas susilp-
nyty blokadą Tarpžemines ju-
rėse, o Austro-Vengriją pati
viena be Vokietijos sutikimo ne-
galinti užtikrinimo duoti.

KAIZERIS ŠAUKIA KON-
FERENCIJĄ.

Londonas, vas. 11 d.—Kaizeris
susaukė svarbią konferenciją,
apkalbėjimui subma-
rinių klausimo. Cėsorystės Kan-
cleris dr. von Bethmann-Holweg
ir augstieji kariaunos bei laivy-
no viršininkai yra suvažiavę ši-
toje konferencijon. Spėjama, kad
šitoje konferencijonje bus apkal-
bama, ar negalima bus su neutra-
lėmis šalimis susitaikyti, sušvel-
nijus išlygas, išdėtas vėliausiam
vokiečių memorandumė.

SUBMARINAI UŽDRAU-
STOJ JUOSTOJ PASKAN-
DINO 75 LAIVUS.

Londonas, vas. 9 d.—Vokiečių
submarinai vėl paskandino šešis
laivus; per devynias submarni-
nės karės dienas submarinai pa-
skandino 75 laivus. Tarp šitų
paskandintųjų yra: Amerikos 1;
kitų neutralių šalių 28; anglų 39;
kitų kariaujančių šalių 7.

BERLINIŠKIS AMERIKOS
AMBASADORIUS GERARD
SVEICARIJOJ.

Zuerich (per Paryžių), vas. 11
d.—Suv. Valstijų ambasadorius
James W. Gerard pribuvo Svei-
carijos pasienin Schaffhausman
šandien 4 val. po pietų. Ji pa-
sitiko šveicariškis Amerikos am-
basadorius "časant A. Stovall.
Jis atvažiavo su 120 kitų ame-
rikiečių ir tuojaus nuvažiavo Ber-
nan, kur užtrukęs dvi, ar tris
dienes, važiuosias Paryžium. Iš
Berlino Sveicarijon pribuvo be
jokių nuotikių.

CHINAI PROTESTUOJA.

Pekin, vas. 9 d.—Atsakymai
Vokietijos paskelbimą nevaržo-
mos varionės submariniais Chinų
užsienio reikalų ministeris įdė-
rašta Vokietijos ministeriui, ku-
rio tekstas yra tokis:

"Naujos priemonės kariavimo
submarina, kurias Vokietija
paskelbė, stato pavojun Chinų
valstiečių gyvastis ir turtus dau-
giaus dar negu pirmesnės, ku-
rios Chinams jau atsiėjo daug-
liu gyvasčių, ir yra laužymu tarp-
tautinių teisių. Toleravimas jų
panaudojimo butų įvedimu tarp-
tautines teisėsa sauvalio prin-
cipo, nesuderinamo su teisotais
neutralių ir kariaujančių šalių
santikiams.

"Todel Chinai aštriai protes-
tuoja prieš vokiečių priemones,
paskelbtas vas. 1 d., ir širdingai
pasitiki, kad neutralės valstybės
bus pagodojamos ir kad minėtos
priemonės nebus panaudotos.
Jei gi šitas protestas bus be pa-
sekmes, tai Chinai su dideliu ne-
lini, žvalgai ir pūslamieji būriai
noru priversti bus sutrinkyti di-
plomatinius ryšius. Nėra reikalo
sakyti, kad Chinų žingsnis yra
diktuojamas noro įvykinti taiką
ir tarptautines teises palaikyti."

BERLINE TIKIMA,
KAD KARĖ SU SUV.
VALSTIJOMIS NEIŠVEN-
GIAMA.

Kopenhagen, per Londoną,
vas. 11 d.—Berline nedaug vil-
ties turima, kad karė su Suv.
Valstijomis yra išvengiama, ar
kad yra galimas koks susitaiky-
mo budas aktyvaizdoje dabartinio
pasistatymo šitų dviejų valsty-
bių.

Valdžių ir didžiūmos žmonių
noru yra išvengti karės kokių
nebuk būdu, suderintu su da-
bartine submarinine pakraipa,
bet me kitaip.

Sutinkamai su tuo, kaip A s-
sociated Press sužinojo iš
istikimų šaltinių, submarnių ko-
manduotojams prieš pradėjimą
jų pasiuntinystės duota įsakymai,
susidurus su neutralių šalių, ypa-
tingai Amerikos laivais, laikytis,
kiek galint, saugiosios pusės.

Pirkliniai priešų laivai, gerai
pažinusi, kad jie yra tokiais, pri-
sakyta skandinti nieko nelaukus,
bet neutralių šalių pirkliniai lai-
vai turi būti prasergiami, jei
prasergejimas jų nuomone sutin-
ka su karės tikslu ir savo pačių
laivų saugumu.

Vienok po prezidento Wilsono
greito ir griežto pasistatymo su-
matyta, kad tokie prisakai gali
tik sumažinti ir tik nutęsti, o
ne prašalinti galutinį persiky-
rimą. Taipogi, jei prezidentas
Wilson laikytųsi savo paskel-
bimo, kad sunaikinimas ar teri-
kiečių gyvasčių, ar laivų bus skai-

toma nevidoningu darbu, tai su-
sirėmimas karėje anksčiau ar vė-
liau turi įvykti, gal anksčiau
ne vėliau, nes daugelis amerikie-
čių randasi ant priešų laivų.

Yra manoma, kad išvengimas
susirėmimo ginklais yra galimas
tik tasyk, jei viena, ar kita pusė
sutiks nusileisti. Bet kiek gali-
ma spėsti iš vokiečių užsienio
reikalų ministerio Alfredo Zim-
mermanno ir kitų oficialų išsita-
rimų į Associated Press berlini-
skius korespondentus, tai sunku
tikėti, kad Vokietija šiuo kartu
nusileistų, arba kad ji atsidėtų
savo pradėtos nemielasirdingos
kovos būdo.

Vokietijos ir Amerikos santi-
kiai ne sykį perėjo tartum ne-
pataisomus kryžius, bet dabarti-
nis kryžys yra sunkesnis negu
pirmesnieji ir net optimistai sun-
ku yra matyti ramų susitaiky-
mą.

WASHINGTONAS LAUKIA
NAUJŲ PAZADŲ.

Washington, vas. 12 d.—Šį va-
karą buvo išreikšta įsitikinimas,
kad yra surasta bendras pama-
tas tolesnėms apšnekom, kurios
gali prašalinti fizinį Suv. Valsti-
jų susirėmimą su Vokietija.

Valstybės Departamentas pa-
skelbė memorandumą Sveicarijos
pasiuntinio d-ro Paul Richter,
veikiančio čia vokiečių val-
džios vardu; šitas memorandum-
mas nurodo į galimumą išristi
dabartinį kryžį.

Aiškum parodymu savo padė-
jimo, parašytu matomai prezi-
dento, Suv. Valstijos atsakė, kad
tik suderinus Vokietijos sub-
marninės karionės su jos paža-
dais, duotais Sussex atsitikime,
gali šita valdžią pamasinti prie
konferencijos. Šiandien buvo iš-
reikšta nuomone, kad bendras
pamatas tolesnėms apšnekom
surasta.

Vokietija reikalauja, kad j jos
pilkinių blokavimą Anglijos ne-
butų kšiamasi. Suv. Valstijos
savo atsakyme išreikšė ne norą
kštis į tokį blokavimą, tik rei-
kalavo, kad Vokietija atnaujint
savo pasizadėjimus saugoti ame-
rikiečių juroje ir tų pasizadėji-
mų laikytųsi.

Tuo tarpu visomis pajegomis
stengiasi įvykinti šitą pasitari-
mą tie patys veiksniai, kurie su-
l toje paskatino Vokietiją savo
oficialų pasiulinimą duoti.

200,000 VOKIEČIŲ
HOLANDIJOS PASIENYJ.

Kopenhagen, vas. 12 d., per
Londoną.—Penki vokiečių ka-
riamos korpusai, sutraukti Ho-
landijos pasienin puikiai išaiški-
na priežastis, kodėl Holandijos
valdžia nepaklausė prezidento
Wilsono paraginimo neutralių
šalių sutraukti diplomatinius
ryšius su Vokietija dėl jos nesi-
varzomo kariavimo submariniais.

Vokiečių kariavijos buvo su-
trauktos gana dideliais skaitliais
Holandijos pasienio aplinkėje,
kaip buvo šnekama militariniuo-
se Berlino radiuose, keliomis
savaitėmis dar prieš dro von
Bethmann—Hollwego paskelbi-
mą naujos submarininės kario-
nės. Jų laikymas ten tuoj lai-
ku, kuomet Vokietija kalbėjo
apie taiką, buvo aiškinamas tuo-
mi, kad to reikalavęs planas pa-
skaidymui strateginės atsargos
pavasarinei kovai.

Kokia nebutų priežastis su-
traukimo didelės kariavijų pajė-
gos Holandijos pasienin Vokie-
tijai submarninę karę beprade-
dant ir prezidentui Wilsonui sau-
kiant neutralias tautas prisidėti
prie Amerikos, apsaugojimui
neutralumo reikalų nuo Vokietii-
jos, jis parodo, kaip mažai Ho-
landija gali veikti prieš vokie-
čius. Vokiečių durtuvai ir eko-
nominės bei politinės priežastis

pasam aiškiai, kodėl Holandija
nenorėjo paklausti prezidento
Wilsono patarimo.

Lygiai tokiame pat padėjime
yra ir kitos šalinės neutralės ša-
lės—Danija, Sveicarija; jos bijo,
kad vokiečiai su jomis nepadary-
tų to paties, ką padarė su Belgi-
ja, Serbija ir Rumunija.

VOKIEČIŲ DUOTAS
PRASERGĖJIMO LAIKAS
NEUTRALIŲ ŠALIŲ
LAIVAMS PASIBAIGĖ.

Amsterdam, per Londoną, vas.
13 d.—Sulyg čia apturėjo Berli-
no oficialio pranešimo, visi pra-
sergėjimo laikai neutralėms ša-
lims neiti į vokiečių uždraustas
juostas, pasibaigė. Sulyg jo, At-
lantiko ir Anglų kanalo juostų
prasergėjimo laikas pasibaigė
vas. 12 d. naktį; Šiaurinės jūros
juostos, vas. 6 d. ir Tarpžeminės
jūros juostos, vas. 10 d.

Tame pranešime sakoma:
"Todel nuo šio laiko prasergė-
jimas, kuris buvo išduotas, yra
pilnoje galėje ir pirkliniai laivai
negali daugiau tikėtis individualio
prasergėjimo. Tie laivai, kurie
jeis uždrauston juoston, darys tą
pilnai zinodami tuos pavojus, ku-
rie juos ir jų igulas laukia. Yra
aiškiai pasakyta, kad visos žinios,
paėjusios iš priešų šaltinių apie
torpedavimą neutralių laivų prieš
minėtas datas be prasergėjimo,
yra neteisingos."

RUSIJA PERSERGSTI NEU-
TRALES VIESPATIJAS.

Petrogradas. Rusų laikra-
ščiai mena, kad jeigu Europos
neutrališkos viespatijės pak-
laustų Suv. Valstijų ir per-
trauktų diplomatiskų ryšius su
Vokietija, tai iš to galėtų buti
nauda ne taktininkams, bet Vo-
kietijai. Vokietija, mat, lengvai
galėtų užpulti jas ir su-
trinti pirma, negu taktininkai pa-
spėtų su pagalba. Laikraštis
Birzevija Viedomosti
rašo, kad tokiam atsitikime Vo-
kietija lengvai galėtų užimti
Hollandiją ir Daniją, kas vokie-
čiams suteiktų svarbius strate-
giškus patogumus. Todel šis
laikraštis pataria, kad "taktinink-
ų diplomtija privalo pranešti
neutrališkom viespatijoms, jog
jos gali stoti karėn tik ant savo
riziko."

IS AMERIKOS.

UŽĖMĖ BEVIELINIO TE-
LEGRAFO STACIJĄ.

Atlantic City, N. Y. Suvienny-
tų Valstijų valdžia paėmė vo-
kiečių bevielinio telegrafo staci-
ją Tuckerton. Visus ten tarnau-
vusius vokiečius nuo vietų at-
statė.

UŽDRAUDĖ PARDUOTI KI-
TIEMS VOKIEČIŲ NUO-
SAVYBĖ.

Washington, D. C. Presiden-
tas išleido proklamaciją, kuria
uždraudžia perduoti kiti

PRASALINO VOKIEČIUS DARBININKUS.

Newport News, Va. Iš čia išvykusių laivų dirbtuvų prasalino visus vokiškos kilmės darbininkus nepastojusius Suvenytų Valstijų piliečiams. Prie dirbtuvų tapo pastatyta sargyba.

Iš kerosino valymo įstaigų Baton Ronge tapo prasalinti visi vokiečiai darbininkai. Padirbtai čia gazolina paskirta Italijai ir Anglijai, tai bijomasi, kad jos vokiečiai darbininkai neišnaikintų.

BURNETTO BILIUS PRIIMTAS PRIEŠAIS PREZIDENTO VETO.

Ir senatas su viršum dviem trečdaliais balsų priėmė garsų apskundiantį ateivystę bilių. Pirmą tokia jau balsų dauguma jį priėmė ir atstovų rūmams. Todel bilius tas priešais prezidento veto pavirsta įstatymu. Lietuvius gali siekti tik vienas jo paragrafas, kuris reikalauja, kad nemokanti rašyti nebūtų Amerikon įleidžiami, nors tokių netruksta ir pačiose Suvenytose Valstijose, ypač pietinėse valstijose, kur lietuviai visai nekeliauja. Del bilius priėmimo kils vėl vaidai su Japonija, nes bilius reikalauja išskyrimo ir mongolų ateivystės. Japonai nemėgsta musieškinti ir neleidžia kam nors savę įzeisti.

PRIFŽASTIS POPIEROS BRANGUMO.

Iš tirinėjimo pasirodė, kad 1915 m. 100 svarų popieros fabrikantams atsiėjo 163 dol., o 1916 m. tik 158,12 dol., bet fabrikantai pakėlė popieros kainą ant 400%, o mažiausiai kainą pakėlė ant 100 iki 200%. Taigi popieros brangumą gimdo vien fabrikantai.

JIESKO PILIETYBES.

Po pertraukimui ryšių Amerikos su Vokietija ypač daug vokiečių kreipiasi į valdžią norėdami išgauti „Pilietybės popierus, nes bijosi, kad kilus karui, jiems nereikėtų iš Amerikos išsikrauti, t. y. vieną tik dieną Chicagoje išduota pilietybės popierus 364 į jieskantiems, o tame buvo 253 vokiečiai.

SUĖMĖ VOKIŠKĄ ŠNIPĄ.

Bridgeport, Conn. Suareštavo čia kokį ten Castro, kuris sakosi esąs švedas, bet jį nužiūrė, kad jis yra vokiškas šnipas. Tarnavo jis kaip sargas Bridgeport Gas Co. ir gaudavo dienių po 2 dol. o gyveno geriausiame hotelyje, kur vien už rūmą mokesčio daugiau, negu iš viso uždirbdavo kaip kompanijos sargas.

KONGRESAS PRITARĖ PREZIDENTUI.

Atstovų rūmams seniau jau pritarė prezidentui pertraukusiam diplomatiškus ryšius su Vokietija, dabar tam pritarė ir senatas 78 balsais prieš 5. Prie prezidento pasiūlymą balsavo du senatoriai demokratai ir 3 republikonai.

ŠVEICARIJOS AMBASADORIUS PAĖMĖ VOKIEČIŲ AMBASADĄ.

Astovaujantis Suvenytose Valstijose Vokietiją Šveicarijos ambasadorius užėmė Vokietijos ambasadą Washingtono, o vokiškus konsuliatus paima Šveicarijos konsuliai. Vokiški konsuliai yra miestuose: Atlanta, Chicago, Cincinnati, Denver, New Orleans, New York, Philadelphia, San Francisco, Seattle, St. Louis, St. Paul ir Manila.

„DEUTSCHLAND“ NEATKAKS AMERIKON.

Daug trukimo savo atkaklumu padaręs Bremos Lloyd submarinas „Deutschland“, kaip pats Lloyd garšina, yra Bremos portu ir Amerikon neplaukia. Atplaukė jis čia tik du kartus. Argi tai del dviejų vien kelionių reikėjo tiek triukšmo daryti, kiek delto darė vokiečiai? Dabar dar daugiau triukšmo padarė sudeginimas prekių priremty Deutschlando priekrovimui, kurios, kaip matyt, uždegta su žinia submarinos savininkų.

KLOJA MINAS.

Mobile, Ala. Suvenytų Valstijų laivyno laivai pradėjo kloti

minas prie įėjimo į portus, kad, kareil kilius, priešų laivai negalėtų į portus įeiti. Paklota jau minos prie įėjimo į portą Mobile, Alabama.

STUDENTAI SIULOSI KARIUMENEN.

New Haven, Conn. 1000 studentų Yale universiteto atsiskaukė į Suvenytų Valstijų kariškas valdžias prašydami, kad paskirtų juos į priremtąjį oficerų korpusą, kaip tik bus reikalas.

VOKIEČIAI PABĖGO NUO LAIVŲ.

New York. Kaip praneša laikraščiai, nuo sulaikytų Suvenytų Valstijų portuose vokiškų laivų, nors juos dabojo valdžios pastatyta sargyba, pabėgo didesnė dalis jų į gylų žmonių ir nieks nežino nei kada tas atsitiko, nei kur dabar yra tie pabėgėliai. Įgulos laivų susidėjo iš 5640 žmonių, o iš jų pabėgo su viršum 4000.

PABĖGO PRASIŽENGĖLIS.

Aurora, Ill. Iš čia vokiečio kalėjimo pabėgo baltpalvis prasižengėlis George Mears, išsėdėjęs ten 14 metų. Ant rytojaus jį užgera elgimas butų paliosavę visai, bet jis to nežinojo. Pabėgęs dar apvogė, pavogė nuo jo 72 dol. Bet jis vėl Chicagoje tapo suimtas. Dabar vėl bus nubautas už pabėgimą.

FABRIKANTAI ŽADA PAREMTI VALDŽIĄ.

Washington, D. C. Daugumas Amerikos fabrikantų pranešė valdžiai, jog jeigu Amerika būtų įtraukta karėn su Vokietija, jie pavadė valdžiai savo dirbtuves di-bimui karėj reikalingų daiktų.

INDIJONAI SIULO SAVO KARIAUTOJUS.

Navaja indijonai nutarė, jeigu kiltų karė Suvenytų Valstijų su Vokietija, duoti Suvenytoms Valstijoms 10,000 gerai apginkluotų indijonų kariautojų.

NERINKS AUKŲ VOKIETIJAI.

Prezidentas svarbiausios vokiečių organizacijos Amerikų Bundo, Dr. C. J. Hesmer, pagarsino, jog jeigu kiltų karė Suvenytų Valstijų su Vokietija, Amerikoj nebus renkamos aukos nei Vokietijai, nei Austrijai, o jau surinktos bus pavestos Amerikos pašelpos įstaigoms.

GAISRAI.

Utica, N. Y. 9 vasario dieną siautė čia didelis gaisras, kuris pridirbo nuostolius ant pusės milijono doliarų. Ugnis išnaikino 3 namų blokus.

South Bethlehem, Pa. 10 vasario vienoje griekiškoj valgykloj užgimdė gaisras. Sudėgė ten ir 8 žmonės.

Minneapolis, Minn. Sudėgė čia 12 vasario dieną Kenwood hotelis. Sudėgė ir apie 20 žmonių.

Pittsburgh, Pa. Sudėgė čia didelis amunicijos dirbtuvės Switch and Signal Co. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant pusės milijono doliarų.

ŽADA PADILBTI PO 175 ORLAIVIUS SAVAITĖJ.

Susitvėrusi dabar orlaivių kompanija atsisaukė į prezidentą Wilsoną, kuriam žada valdžios reikalams, jeigu kiltų karė, padirbti po 175 orlaivius savaitėj.

NORI APRUBEŽIUOTI KONGRESO TIESAS.

Washington, D. C. Kongresan paduota kongresmano Gallaway umanymas, kad prezidentui ir kongresui būtų atimta tiesos apsaukti kam nors karė. Karė gali apsaukti vien tautos referendumu. Bet kartais priešas be karės apsaukimo gali Ameriką užpulti, kaip antai vokiečiai užpuolė Belgiją, o surinkimui referendumu balsų visuomet reikia gana ilgo laiko. Todel prezidentui ir kongresui turi but leista be referendumo rupintis vien atmušimu priešų.

NEW CITIZENS TAKE OATH OF ALLEGIANCE TO UNITED STATES

Photo by American Press Association.

SKUBINASI TAPTI PILIEČIAIS.

Visose Suv. Valstijose buriat šventinčiųjų pradėjo imti ukėsystės popieras, kuomet pasklido žinia apie pertraukimą ryšių su Vokietija. Tarp jų daugiausiai yra vokiečių, kurie imdami popieras sako, kad jeigu bus reikalas, tai jie kovosį net ir prieš Vokietiją.

INDIANA VALSTIJA SAUSA.

Indiana valstija nuo balandžio mėnesio sekančių metų bus sausą. Gubernatorius jau pasirašė po legialiaturos apie tai užgrymu. Visoj valstijoj salinai ano balandžio mėnesio sekančių metų bus uždaryti.

MILIJONIERIAUS PA-SIULYMAS.

Washington, D. C. Daugelis Amerikos milijonierių atsisaukia į prezidentą su visokiais pasiūlymais, jeigu Amerika būtų įtraukta karėn su Vokietija. Gyvenantis Londone turtingas amerikonas I. J. Bliss apsiėmė karėn išrengti 12 viskuom aprūpintų orlaivių, o 24 atsargoj laikyti, kurie bus karėn pasiūti, kaip tik tam bus reikalas.

VOKIŠKAS AMBASADORIUS IŠVAŽIAVO.

Vokiškas ambasadorius Bernstorff pereinio utarninko dieną su visais konsuliariais ir ambasados ir konsuliatoj tarnais daniskų garlaiviu „Friedrich VIII“ iškeliavo iš Amerikos.

IS VISUR.

Berlino laikraštis „Tageblatt“ praneša, jog dar Vokietijoj yra 2600 Suvenytų Valstijų piliečių, iš jų yra dar Berline 350 amerikonų.

Italijoj truksta anglių. Genovoj visada budavo 150,000 tonų anglių, o dabar ten yra tik 70,000 tonų. Lapkričio mėnesį ten atkako tik 5 angliški laivai su anglimis vietoj 50, kaip paprastai budavo.

Hamburgo vokiškos kariuomenės komendantas uždraudė neturintiems dar 16 metų vaikams rudyti. Neranda mat jis kitokių priešų, tai užsimanė kovoti su vaikais.

7 vasario dieną susirinko Anglijos parlamentas. Nieks nesitiki, kad jis karės reikaluose kame nors pasipriešintų karės ministerio George Lloyd veikimui.

Vokietijoj, mieste Zevenar, netoli Holandijos rubežių, išlėkė į padanges anilinių parvų dirbtuvės. Prie to užmušta ir sužeista daug žmonių ir išgriauta namai prie dviejų gatvių.

Prie upės Lozva, Permo gubernijoj, prie Uralo kalnų radplotus, turtingus auksu ir platiną. Bus čia įrengtos kasyklos.

Paryžij gauta žinia, buk vokiečiai gabena Vokietijon rumus nuo 16 iki 67 metų.

Italijos kunigaikštis Abruzzi atsisakė nuo vadovystės Italijos laivyno. Jo vietą užėmė admiralas Thara di Revel.

Washington gauta žinia.

buk Amerikos ambasadorius Vokietijoj Gerard atkako į Berną, Šveicarijoj. Taigi jo Vokietijos valdžia nesulaikė, kaip tai laikraščiai garsino.

Suvenytų Valstijų užsienio ministeris nuo kongreso pareikalavo 500,000 dol. sugrįžimui namon Europoj esantiems amerikonomams, neturintiems kelionei lėšų.

Turkija mokytiems amatų pasiuntė Vokietijon 10,000 jaunų turkų nuo 12 iki 18 metų. Mokiniai tie mokysis 3 metus, o paskui sako ministeriams du metų už mokslą turės atidirbti.

Brazilijoj, prie Nietheroy užtiklo slapta, vokiečių parengta bevielinio telegrafo stotį, kuri siuntinėjo žinias vokiškiems laivams, esantiems Brazilijos pakrantėse.

Ryme pasimirė vienas iš žymių katalikų bažnyčios perditinių, kardinalas Dirmede Salconio. Pirmą jis buvo popiežiaus atstovu Suvenytose Valstijose.

Vokiečių submarina paskandino anglišką garlaivį „Turino“. Su juom žuvo vienas amerikonas kurėjas, nepras George Washington, kuris nieko bendro neturi su garsiu Amerikos patriotu Jurgij Washingtonu.

Vokiečių sukurstyti Belgijos flamai pareikalavo flamams autonomijos ir sutvėrė Centrālę Flamų tarybą, kurion priguli 200 flamiškų. Flamai yra tai belgai. Belgijoj gyvena dvi tautos—francuzai ir flamai. Vokiečiai ten stengiasi sukelti flamus prieš francuzus.

Vokiečiai pasidirdino naujus, mažyčius orlaivius, kurie gali iškilti 7000 pėdų, taigi taip augstai, kad jų ir kamolių šuvalai pasiekti negali. Francuziški orlaivai gali pakilti tik 5000 pėdų.

Airijos nacionalistų vadovas John Redmont apreiškė, jog airiai laikosi taktikinių pusės. Jis reikalauja, kad Anglija pasiskubintų suteikti Airijos savivaldą, kad vokiečių šalininkams būtų atimta dirva kurstymui prieš Angliją airių ir sustiprinimui taktikinių.

Ispanijos valdžia paėmė į savo rankas visas buvusias privatinės rankos bevielio telegrafo įstaigas.

Vokiečių sutvėrta Lenkija jau ir ministerius gavo. Užsienio ministeriu tapo grafas Rostowski iš Galicijos, vidaus reikalų—St. Lempicki (žinomas vokiečių šalininkas, buvęs Rusijos dumas narys); pirklybos ir pramonės—Dras Jankowski; apšvietos—Kunowski; viešų darbų—Mikolowski-Pomorski, izdo—

St. Dzurzbicki. Karės ministerio dar nėra.

Iš Amerikos Rusijon pačtas dabar eina per Vladivostoką.

Francuzijoj labiausia truksta anglių ir popieros. Paryžiaus laikraščiai todėl tapo sumazinti.

11 snarių Rusijos darbininkų partijos suėmė Petrograde. Visą tą partiją kaltina, buk ji stengiasi perkeisti Rusiją į socialistišką republiką. Apart jų, suminta dar keturi, kurie užsiėmė demonstracijų organizavimu.

Laikraštis „Kolokol“ praneša, jog iš Vladivostoko pasiusta Petrogradan, Maskvon ir Odeson 28 milijonai čebatų ir čeverkyjų į paskirtą vietą. Matyt viską kelionėj pavogė. Tokios milžiniškos vagystos karės laike tik Rusijoj pasitaiko, o Rusijoj pasitaiko beveik laike kiekvienos sunkios tautos karės.

Pasimirė vienas iš žymiausių laike karės su Rusija Japonijos karvedis feldmaršalas Oyama Lwau. Gimęs jis 1842 m.

Vilniaus Lietuvių Gimnazija.

Pradėjo antruosius savo veikimo metus. „Ryto“ Draugijos Vilniaus Lietuvių gimnazija. Už mokslą reikia apmokėti po 5 rub. nuo mokinio mėnesiui, 25 rub.—pusmečiui. Gimnazijos Direktoriui yra Mykolas Biržiška.

„MUSŲ KALENDORIUS“ 1917 METAMS.

Vilniuje išėjo šiemetams „Musų kalendaris“. Išleido „Zinynas“. Kalendaris 80 puslapių Form. 8. Ką galima su trumpines. Iš „Musų Kalendariaus“ siūnciu „Lietuvos“ Skaitytojams.

MUSŲ KULTūros GYVENIMAS.

Lietuvių Draugijos. Visų pirmausia pažymėti reikia plačiausiai iš visų musų draugijų veikis vilniškės Lietuvių draugijos nukentėjusiems del karės šelpiti Komitetas ir josios vilniškės skyrius. Papildytas naujais žmonėmis, Komitetas taip 1915. taip 1916 metais darbavo si menulstamai, kaip ir pirmasis savo gyvenimo metais: tik del nesavo prižasų negalėdams susisizinti su skyriais, turėjo pasi-tenkinti veikimu pačiame Vilniuje. Čia jis išlaikė šitokias labdarības įstaigas:

1) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

2) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

3) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

4) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

5) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

6) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

7) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

8) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

9) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

10) Didžioji vaikų prieglauda, Subačiaus g. Num. 16 ir 23; šioje prieglaudoje užlaikoma ligi 150 vaikų,—su užvežtojaus ir tarnautojaus ligi 170 žmonių; pui-kykus, erdvi trobėsiai prieglauda su daržų išgauti vyriausiai gerb.

Emilijos Vileišienės rūpesniu. Didžiosios prieglaudos globėjas yra kun. J. Kukta.

II) Antakalnio prieglauda, Vasaros gat. No. 7; 45 vaikai; ši prieglauda yra vilniškio skyriaus žinioje; jos globėjas—kun. Pr. Bieliauskas;

III) „Žvėryno“ prieglauda—Fabriko gatvė No. 32; 80 vaikų; globėjas kun. dras J. Stankevičius;

IV) Šnipiško prieglauda—60 vaikų; globėjas J. Sernas;

V) Sv. Vincento a Paulo prieglauda 80 vaikų; prieglaudos globėjas kun. dras J. Bakšys.

Be to Komitetas šelpia:

VI) Draugijos beturčiams vaikams globoti prieglauda—55 vaikai; globėjas kun. L. Jezukevičius;

VII) Kun. Legaus lėšomis laikoma 2-ja Antakalnio prieglauda—20 vaikų.

Prie visų tų prieglaudų yra drauge ir lietuvių mokyklos; mokina jose: O. Matulaitytė, T. Mačiokaitė, M. Grigaitytė, O. Dzvilaitė, J. Tomkevičienė ir Kl. Ruginis.

Be vaikų prieglaudų Komitetas išlaiko dar šias įstaigas:

1) Moksleivių bendrabutį—70 mokinių;

II) Mergaičių bendrabutį—50 mergaičių.

III) Ligonų bendrabutį—23 ligoniai seneliai;

IV) Lietuvių valgyklą, Dominkonų g. No. 12.

V) Sv. Zitos D-jos tarnaičių virtuvę, kasdien valgo čia 50-80 žm.

VI) Dvikelę mokyklą prie Liet. susišelpimo Draugijos, kurios globėju yra Dras A. Vileišis.

Liet. Draugijos Komitetas šelpia dar „Ryto“ Draugiją su jos mokslo įstaigomis ir Liet. katalikų vyrų Sv. Mikalojaus draugiją. Prie didžiosios prieglaudos įtaisyta koplytėlė, kur vaikams kas šventadienis laikomos šv. mišios ir sakamos pamokslas.

Prie didžiosios prieglaudos yra didelis daržas ir sodas, kur vaikams mokinas daržininkavimo ir ūkio dalykų. Be to daro komitetas savo įstaigoms maistą rūpinti 1916 m. buvo išnuomavęs apie 25 desimtines daržų ir pietų Belmonto priemiestyje. Ties daržais pavesta globai specialisto agronomo Al. Stulginskio. Komitetas laiko dar keliolika karvių ir arklių, taip pat ožkų ir kiaulių.

Liet. Komiteto trius sudaryta lietuvių skyrius vokiečių valdžios atidarytoje nuolatinėje. Vilniaus rankdarbių parodoje. Prie skyriaus įsteigta dirbtuvė, kurioje rudenį 1916 m. darbavo: ligi 30 nuolatinių darbininkų, audžiųjų ten lietuvių juostas, kadangi jų dauguma—zitininkės, tai ir visa tos dirbtuvės priežiūra pavesta zitininkių pirmininkui kun. Pr. Bieliauskui.

Beto parodon pristato juostų lietuvių prieglaudų vaikai. Lietuvių skyriui parodoje puikiau sia sekė ir 1916 met. kas mėnuo išparduodama buvo parodoje mūsų juostų ir kitų dirbinių daugiau, kaip už 2000 mar. Viso lietuvių skyriaus prižiūrėtojas—dalininkas A. Zmuidzinavičius.

Be kun. Bartuškos ir dro Bielskio, Lietuvių Komiteta buvo apilankęs lapkričio 18 d. 1915 m. Dras Soderberg'as, atsiustas Švedų—Lietuvių Komiteto Stokholme' sudaryto iš žymiųjų Švedijos veikėjų. Dras Soderbergas, pagrižęs iš Vilniaus Stokholman, suruošė ten paskaitą apie lietuvių reikalus. Iš Švedų komiteto Liet. Draugija gaudavo ir dabar gausa pašalpą pinigais ir drabužiais.

Sausio 31 d. 1916 m. buvo apilankę Vilniuje žinomojo Amerikos milijonieriaus—labdario Rockefellerio atstovai: Wilcot ir Witney, Liet. Komitetas, pasisavodamas tą progą, įleikė jiems raštą apie Komiteto reikalus ir prašė paskelbti per Amerikos laikraščius Lietuvos krašto reikalus.

Taip pat kreipėsi Komitetas per vokiečių valdžią į Vokietijos katalikų vyskupus, prašydamas, kad jie padarytų Vokietijos bažnyčiose rinkliavą Lietuvos gyventojams sušelpiti. Liet. Draugijos Komiteto pirmininku yra J. Smetona; izdininku adv. Kyman-

tas, sekretorium—kun. Dogelis. Vilniškio skyriaus pirmininkas—kun. Pr. Bieliauskas, sekretorius—K. Daunoras. Paminėtina dar ir vilniškė „Lietuvių Draugija nukentėjusiems del karės gyventojams agronomijos ir teisių pagalbai teikti.“ Ši draugija ligi 1916 m. pavasario veikė visoje Lietuvoje vyriausiai šelpdama mokinius 1916 m. Pradžioje buvo įsteigusi maitinimo punktus Kuršenuose ir Papilyje. Žemaitiuose—Šiauliuose—vaikų prieglauda. 1916 m. gegužės mėnesyje D-jos veikimas buvo apribotas vien Vilniaus miestu. Tuomet D-ja įsteigė čia tris savo prieglaudas—mokyklą: Zakrete,—Vedėja, Radevičienė; 2) Užupyje—vedėja E. Rucevičienė; 3) Šnipiškyje—vedėja Sakalauskaitė. Mokinių jose 1916 m. buvo apie 150.

„Lietuvių Mokslo Draugija taip pat rodė gyvumo. Birželio 13, 14 ir 15 d. pernai metais įvyko Vilniuje kaip paprastai, visuotinis metinis jos narių susirinkimas ir, kaip kasmetai, buvo paskaityti keli mokslo referatai. Skaitė D-jos pirmininkas d-ras J. Basanavičius du referatu: 1) „Apie kultūrą prastorijos laikais“ 2) „Apie Vištyčio istoriją XVI-XIX šimtmečiais“; M. Biržiška: „Apie prof. dr. L. Rėžę, kaip dainų rinkėją“; Aug. Janulaitis: „Apie Lietuvos Statutą ir jo istoriją“; P. Klimas: „Apie kelių senovės lietuvių kultūros bruožus.“ Iš draugijos veikimo apyskaitos pasirodė, kad jos didžiausias rūpestis pastaraisiais metais buvęs i: tėsėšas vadovėlių parupinimas Lietuvos mokykloms, ypač vidurinėms. Vadovėliais leisti sumadota apie 8500 rub. iš jų tik 2319 r. iš tam tikrojo Vadovėlių fondo; kiti gi pinigai pasiskolinti iš vadinamojo L. M. ir L. D. D-jų namų fondo. Valdybon 1916-1917-iems metams išrinkta: D-ras J. Basanavičius, M. Biržiška, A. Janulaitis, kun. dr. M. Reinyš, A. Smetona, Al. Stulginskis, dr. J. Saulys, A. Vileišis ir T. Vileišis. Delei kelionių sunkumo tan susirinkiman buvo atvykę tik vieni nariai vilniečiai; iš viso 27 nariai ir 22 naujai per susirinkimą draugijon įsirašusieji ir siektie svečių. Susirinkimas buvo šv. Mikalojaus liet. salėje.

Vilniškė švietimo draugija „Rytas“ Liet. Komiteto padedama, atidarė Vilniuje savo gimnaziją.

1916 metų pradžioje Vilniaus lietuviai turėjo dvi vartotojų krautuvi: vieną Šnipiškyje, antrą pačiam mieste. Tečiau Šnipiško krautuvis nebeįstė išlaikyti ir 1916 m. vasarą jį perleista lenkamams. Užtat antroji lietuvių vartotojų draugijos „Laimės“ krautuvis tuo pat vardu vertėsi visai neblogai ir 1916m. rudenį iš Bonifratų gatvės persikėlė į erdvesnį butą šv. Jono gatvėje.

Veikė ir vilniškė sv. Zitos mergaičių draug

Photos by American Press Association.

PO SARGYBA.

Pertraukus ryšius su Vokietija, Amerikos valdžia tuojau pastatė kariuomenę prieš savo uostą, kad apsaugotų nuo dinamitavimo.

tuvų gimnaziją ir Sv. Kazimiero D-ja knygomis leisti. Senapilėje 1916 m. vasarą vokiečių vyriausybės leidimu atgaivinta "Žiburys".

Kokios dar kitos draugijos Lietuvoje veikia ir ką nuveikė pernai metais, negalėjome tuo tampa patirti dėl visomis žinomo sunkumo susisiekimo; tai skaitytų, kaip ir tos draugijos, me-namie, nepasiekė mums to blo-gu.

Jonas Aukštuolis.

Stokholmas II—1—17.

ŽINIAI TŲ, KURIE TURI GIMINES NELAISVĖJE.

I-nas J. Revet prisistatė mums adresą, kuriuo pasinaudodamas jie greitai susirašė su savo giminiams ir prašo mus įdėti "Lietu-von" naudai tų, kurie nori susirašyti su savo gimimis nelaisvėje Vokietijoje ir Austrijoje. Jis pataria jiems taip: rašant pas savo gimines nelaisvėje, Vokietijoje, ar Austrijoje, reikia parašyti laiškas, įdėti konvertan ir neužlipimus jo užadresuoti tam, kuriam laiškas rašoma. Paskui šitas laiškas reikia įdėti į kitą konvertant, užlipinti ir ant konvertanto padėti tokias adresas: The Chief Postal Censor (Prisoners of War Branch) Strand House, Portugal Street, London, W. C.

Lietuvių belaisviai Vokietijoje. Vokiečių vyriausybė pradėjusi rinkti lietuvių belaisvių vienon vieton, kad tokiu būdu sudarius bent jau lietuvių belaisvių stovyklą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS BALTIMORE, MD.

Bulotos prakalbos.—Nedėlioje vas. 4 d. 2 val. po pietų LSS. 14 kp. ir LDLD-jos kuopa surengė prakalbas Bulotams ir Zem. i-tei.

Bulota išėjęs kalbėti apipa-skojo abiejų kariaujančių šalių kariavimo tikslą. Jis tvirtino ir su tuo galima sutikti, kad dabartinė karė yra vedama ne pavergtųjų tautų paliausavimui, bet naujų rinkų apvaldymui, savo valdymui išplėtimui ir nuleidimui kraujo susipratimams darbininkams.

Taip pat galima sutikti su juo, kuomet jis sako, kad jei šitų valstybių ir bus sutvertos neprigulnima Lietuva ir Lenkija, tai tik dėlto, kad jų pačių reikalai to reikalauja.

Bet kuomet jis atėjo prie lietuvių draugijų, tai visiškai neteko lygsvaros. Jis atrado, kad tautininkai, katalikai, sandariečiai negeriami tikslams šelpimui nukentėjusių nuo karės surinkti pinigų sunaudoja; kad d-ras Bielskis ir kun. Bartuška po Lietuvą besivazinėdami išleidę \$800 iš fondo nukentėjusiems nuo karės.—"Ar matote, kaip jie rupinasi pavargėliais!"—papasakoja tai Bulota sušunka.

Paskui paėmęs "Draugo" 138 num., 1916 m., skaito publikai, kad fondas du tukstančių dolerių

seviršum išleides visokiems be-reikalingiems tautiniams reika-lams.

Tą padėjęs, išsitraukė "Lietu-vos" numerį (nepamenu koki) ėmė prirodinėti, kad R. Karužos organizuojamoji bendrovė ir kun. J. Žilinsko Žemės Išpirkimo Bendrovė esą ne kas daugiausia, kaip organizavimas išnaudotojų ir skriaudžių lietuviams. Mat tos bendrovės žada skolinti pi-nigus žmonėms, todėl jos bus iš-naudojimo įstaigomis; bet jei-kuo žydų bankos skolintų ūkinin-kams pinigų ir luptų didelius procentus nuo jų, ta sulyg Bu-lotos tas nesvarbu.

Perskaitęs minėtų bendrovių tvėrėjų vardus jis vėl sušunka: "Jiems tik žmonių pinigai rupi ir išnaudojimas nukentėjusių nuo karės Lietuvos, o ne žmonių gerovė."

Antgalo jis labai išjuokė Ka-ružą ir Yčą, sakydamas, kad jie važiuoja Ryman (Ryman buvo nuvažiuavęs tik vienas p. Yčas: Red.), popiežiumi pantaplin bu-čiuoti vien dėl savo politinių rei-kalų.

Kadangi jis šitaip tik šmeižė savo politikos priešus, iškraipya-damas tikruosius faktus, tai jam pabaigus kalbėti, J. Lietuvninkas jo užklauso: "Jei Amerikos lie-tuviai, išreikalaudami Lietuvį Dieną ir joje surinkdami \$100-000 aukų nukentėjusiems nuo karės lietuviams nepadarė blogo, tai kokis blogumas būtų išėjęs, jei minėti vyrai Karuža su Yču būtų išreikalavę iš katalikų baž-niycios galvos vieną dieną visame pasaulyje rinkti aukas katali-ku bažnyčiose nukentėjusiems nuo karės Lietuvos žmonėms?"

I šitą paklausimą išsidūsis Bu-lota sugebė tik tiek pasakyti, kad tai ne Karužos ir ne Yčo buvęs reikalas, tik kunigų reikalas tą padaryti ir kad jie prie popiežiaus kreipdamiesi tik sugadina tą rei-kalą. Vienok kaip jie sugadino jį Bulota nepaiskino.

Po J. Lietuvninkui Bulota pra-dėjo imti nagan SLRKA. Sekre-torius J. Vasiliauskas. Jis klausė jo, ką tokio socialistai nuvei-kė daugiau už tautininkus ir ka-talikus ir kur jie tie geieji dar-bai.—Cia jis pataisė Bulotą, kad \$2000 išlaidų katalikų atskaitoje yra imti ne iš fondo nukentėju-siems nuo karės, bet iš tam tikro fondo.

Šitą pataisęs Vasiliauskas pa-klausė jo: "Kiek tamista su sa-vo kompanija išleidė iš tų pini-gų, kurie yra surinkti nukentėju-siems nuo karės šelpiti?"

I šitą Vasiliausko paklausimą ir kitus jo paaiškinimus Bulota neturėjo ką pasakyti.

Am. Liet. Atletų Klubas Cho-tas tarpe prakalbų sudainavo ke-lias daineles. Publikos buvo vi-sai nedaug. Aukų surinkta tris-dešimt dolerių su centais.

Po dukusijų publika sustojo ir švilpdami visi išėjo iš svetainės. Prakalbų vedėjas prašė sėstis. nes dar Choras sudainuosias, bet publika jo neklusė ir demon-stratyviškai išėjo laukan. Pas-tum, 1916 m., skaito publikai, liko tik apie penki LSS. 14 kp.

nariai ir dainininkai neturėjo kam dainuoti.

Apleidusieji svetainę žmonės buvo bausiai įpykę ant Bulotos ir sakė, kad jis turi būti atsistat Rusijos juodasimčių, kad lietuvių visuomenės darbą ardyti ir pa-kenkti Lietuvos neprigulnibės išgavimui.

Bulota, mat, kelis kartus sakė, kad lietuviams nereikia Rupertis autonomijos išgavimu, nes dar-bininkams jokios naudos nebusia, jei Lietuvos vyksupai bus gu-bernatoriais, teisėjais ir kitokiais viršininkais.

Dar lietuvių kunigų valdžios neturėjome, todėl negalime saky-ti kokia ji būtų ir net jei žinotu-me kokia, dar sunku būtų pasa-kyti, ar jai sektis šeiminkauti autonominę Lietuvą, bet Bulo-ta dreba prieš jį ir sako, kad ge-riau būtų turėti kazoko nagaiką ant savo nugaros, arba būti vo-kiečių valdžios geležinėse replė-sė, kaip, saugok Dieve, kunigai užviešpatautų.

Jei kokią pusprotį ži oge-lis šitaip tauztyti, tai nebutų ko stebėtis; bet jei šitokius niekus tauzija Lietuvos inteligentas, daug apie save manąs advokas.—Bulota ir tas kas, tai labai rei-kia stebėtis, kaip jis gali nesu-prasti, kad jis juodindas kitus ir traukdamas lietuvių iš viso-kius sunkelius, tik pats save juo-dina ir pats sau kenkia.

Socialistas.

IS KENOSHA, WIS.

Keletas žinučių iš lietuvių gy-venimo.—Saus, 20 ir 21 d. Biru-tės Dr-ja statė scenoje istorinę penkių veiksmų dramą "Kova-ties Žalgiriu". Nors veikalas yra gana didelis, bet aktoriai atliko savo roles gana gerai.

Po teatrui Birutės Choras po St. Vaitelio vadovystę sudainavo keliatą dainelių; dainos taipgi gerai nusisekė. Be choro buvo dainuota solo ir duetas; taipgi gerai pavyko. Žodžiu vakarai nusisekė puikiai.

Birutė yra veikiausia mūsų miestelyje draugija, veikianti tautos ir apšvietos labui. Ji at-vaidino kelis veikalus naudai nu-kentėjusių nuo karės ir šiaip daž-nai pastato puikius veikalus, ar-ba dainomis palinksmina kenos-hiečius. Be to laiko susirinkim-us su programais, susidedan-čiais iš dainų, eilių, monologų, paskaitų ir tt. Pastaruoju laiku įsteigė knygynėlį, iš kurio nariai gauna nemokamai pasiskaityti knygų. Ji labai atsižymi savo veiklumu ir kenoshiečiams pata-tina būtų kuoskaitingiausias prie jos prisidėti. Padidėjus na-rių skaitliui, dar daugiau galima būtų nuveikti. Dabar ji turi 263 narius ir kasoje \$1863.91. Visa tai ji įgijo per trejis savo gyva-vimo metus.

Saus, 27 d. SLRKA. surengė prakalbas. Kalbėtojai pasit-raukė pp. Cibulskį ir Pošką. Firmas kalbėjo p. Cibulskis; jis aiškino SLRKA istoriją ir agita-vo prie jo rašyti, bet jo agita-vimas buvo prastas. Jis rinko visokių faktus, bet nesugebėjo jais nieko pasakyti. Geriaus jau

sėdėtų sau namie ir geriamis vietos neužimtų.

Poška aiškino spaudos galybę. Jis pradėjo nuo pirmųjų laik-rasčių rašytojų ir priejo prie Francuzijos revoliucijos, užbaig-damas mūsų socialistais. Jis ai-škiai dergė jų darbus ir peikė jų spaudą.

Saus, 29 d. p. J. Steponavičia apšvedė su p-lė B. Jusaitė. Lai-ke vakarienis namų savininkas P. Jusis trumpais žodžiais atsi-liepė i svečius, primindamas jiems suvargusią mūsų tėvynę. Po jo kalbėjo p-lė Skarbališkė, pa-ragindama svečius prie aukų.

Užbaigusi kalbą ji perėjo per svečius ir surinko \$17.25. Au-kojo šitie asmenys: J. Steponavi-čia, iš Beloit, Wis. \$5.00; P. Ju-sis \$1.25; J. Nevulis, J. Kreucius, I. Stankauskas, A. Beitas, A. Ka-reckas, po \$1.00; B. Steponavi-čienė, I. Steponavičia, A. Kamin-skas, M. Kasparavičiūtė, K. Bu-kavičia, P. Južėnas, J. Kamin-skas, A. Jankauskas, P. Skarbali-kė ir B. Adomavičia po 50c.

Aukos bus perduotos vietos fondui. Visiems aukavusiems tariai sirdingą aciu.

Kenoshos fondas smarkiai vei-kia šelpimo darbe; jis neaplei-džia nei vienos pręgos aukoms tarinkti.

Darbai tuo tarpu pas mus su-mažėjo ir iš kitų miestų važuo-ti čia dėl darbų neparatčiau.

Rustys.

IS SO. MANCHESTER, CONN.

LDLD. prakalbos.—Vasario 4 d. naujai sutvarta vietos socia-listų LDLD. kuopa ant galvos TMD. 103 kuopai surengė savo prakalbas miesto svetainėje. Prakalbos prasidėjo nuo tųjų po-piet ir traukėsi iki 6 val. Žmo-nių susirinko apie šešios dešim-tys. Kalbėjo "Laisvės" redaktori-us L. Pruseika. Pirmą kartą išėjęs kalbėtojas kalbėjo apie Europos karę ir josios žudynes. Cia jis išpeikė prezidentą Wilsoną su jo demokratine valdžia, sakydamas, kad jis ir Amerika noris įtraukti į tas Europos ka-rės baisenybes.

Baigdamas savo pirmą kalbą, sau paprastu būdu užvaziavo vy-tiną, kunigams ir kunigų gas-padinėms.

Po trumpai pertraukai išėjęs antru kartu, paaiškino, kad šios prakalbos esą surengtos LDLD-jos vietinės kuopos ir kad jis esąs tos draugijos štvėrėju ir pirmininku. Toliaus aiškino tos draugijos mierius ir uždavinius, išgindamas savo draugiją kaip drutas. Vienu sykiu jis sakė, kad ta draugija turinti, narių 3000; antru syk sakė ji turinti apie 3000, o trečiu syk pasakė, 4000,—kas sykis vis kitaip.

Sutvėrimą LDLD-jos jis mo-tivavo taip. Girdi, gal kas pa-sakys, kad ir TMD. raštų leidimu užsiima,—taip užsiima, bet ji ne-leidžia darbininkams socialisti-ku raštų, o ši LDLD., kaip sy-kis tik ir užsiims vien tokių ra-štų leidimu. Bet giliaus kriti-kuoti TMD. šiuo sykiu, girdi, susilaikau ir draugams sociali-stams patariu viešoje agitacijoje prieš TMD. laikyti liežuvį už dantų.

Iš šito jo patarimo draugu-čiams išėjo, kad jo argumentai prieš TMD. yra taip silpni, kad jis nedrįsta juos viešai vartoti, bet slaptoje agitacijoje jie bus tinkami ir jam ir jo draugučiams.

Toliau Pruseika su ironingu nusisypsojimu pasigyrė, jog so-cialistų laikraščiai daugiausiai skaitytų turi ir Liet. Šelpimo Fondas dvigubai daugiau aukų surinkęs negu "ty biednų tauti-ties L. G. F." Bet jis, šitą sa-kydamas, pamiršo paaiškinti, ko-del socialistų LSF, tiek daug au-kų surinkęs nesidžiauja jų Lietu-vos badouoliams, kurie šimtais, ypačiai moteris ir maži vaikai iš bado miršta, ir pasitenkina vien leidimu ty aukų užlaikymui Bulotos ir jo šeimynos, kurie ir patys galėtų sau pragyvenimą pa-sidaryti. Šito Pruseika nepaiš-kinio; matyt jis taipgi laikė liežu-vį už dantų.

Kiek prisirašė naujų narių prie LDLD. neteko patirti.

Vietinis.

IS SO. OMAHA, NEB.

p. A. Martaus prakalbos. Šio-mis dienomis laukėsi pas mus p. A. M. Martus su orakalbonimis. Prakalbas surengė S. L. A. 87-ta kuopa, kurios įvyko 1 ir 2 d. va-sario.

Ant nelaimės per tas dvi dieni-pasitaikė nepaprastai dideli šalčiai—buvo 24 lapsiniai žemiaus zero, kas, žinoma, sulaukė publiką nuo atsilankymo, ypatinai toliaus gyvenančius. Bet visgi, nežiu-rint viso to, žmonių atsilankė po kelerą dešetį ir prakalbos buvo laikomos.

Pirmą vakarą p. A. Martus pašventė vien apipaskojimui ka-rės pabėgėlių vargų, su kuriais jiems reikėjo susidurti apleidas savo tėvynę.

Antrą vakarą kalbėjo, išreikš-damas neabejotiną viltį, kad po šios baisios Europinės karės, Lietuva paliks neprigulnima valstija; nupeikė tuos mūšų sriovių vadovus, kurie diploma-tijos keliais įsėdėjo, ar reikalauja vien "katalikiškos" Lietuvos, o kiti vėl išneša rezoliucijas prie-singas Lietuvos neprigulnystei.

Nurodęs tuos mūsų dešiniųjų ir kairiųjų brolių netaktiskus pasi-eligimus, aiškino, kaip karci pa-sibaigus pagrijus į Lietuvą ir su maža suma pinigų galima bus užsiimti kokia nors verslo vysty-tė, pasidarant lengvesnį pragyveni-mą negu čia Amerikoje.

Manantiems grįžti į Lietuvą ir užsiimti žemdirbyste, jisai patarė stoti į Agrikultūros mokyklas, o norintiems užsiimti vertėivyste—į Komercijos mokyklas.

Aukų nukentėjusiems nuo ka-rės suaukauta sekančiai:

T. Kaznagys \$2.00; po \$1.00 aukavo: J. Biliunas, T. Biliu-nas, M. Užnarys, J. Lapienys, K. Laučius, V. Akromas, P. Va-liuškis, K. Jonavičienė, J. An-dronikis; smulkiais surinkta \$5-75; viso labo \$10.75.

Aukas p. A. Martus pasižadėjo perduoti į Lietuvos Gelbėjimo Fondui.

J. M. Biliunas.

IS NEW PHILADELPHIA, PA.

Vasario 4 d. atvyko čion Coal-dale'o mėgėjų trupa ir pobažny-tinė lietuvių salė vaidino tea-trą. Ta teatro vietos kun. Matu-laitis gerai iš sakyklos išgarsino kaip "labai pamokinančią dra-mą." Todel ir publikos buvo pil-nutė salė, daugiausia vaikaičiai.

Coaldaliečiai verti pagyrimo už savo darbštumą. Jie dažnai pa-veikia vakarėlius savo kolonijoj, o retkarčiais atsilanko ir į kitas kolonijas. Drauge su coaldaliečiais darbuojasi ir jų klebonas kun. Gudaitis. Jų tarpe yra ga-bių žmonių ir jei jie papulų po gera disciplina, tai būtų gerų lošėjų.

Skaitytojas, perskaitęs virš esančias eilutes, paklaus: o kur teatro vardas, kas yra jo autoriu-mis? Atsakyti. Teatro vardas, tai "Motiejus Pilvelis," o jo au-toriumi, tai patys lošėjai. "Mo-tiejui Pilveliui" tačnys imta iš revoliucijos laikų Lietuvoje. Jei-gu tas vaizdelis būtų parašytas žmogaus su tam tikra dovana, tai būtų ne mano dalysa spręsti apie jo vertę. Bet kada tą vei-kalą pagimdė ir iš kepurės sulo-šė tokie, kurie netik kad nieko nesupranta apie teatrą, bet var-giai tegali perskaityti patys pa-sirašę savo pavardę, tai, mano nuomone, coaldaliečiai tik savo nežinystę parodė. Jeigu panašius teatrų gimdys nieko nenu-simnantis apie juos paprastas angliakasyr, ar mėsinkinias, tai kam tos kolegijos, universitetai būnai? Kam tų įstaigų auklėti-niai su išlavintais talentais dailė-je? Juk lietuviai turi šimtus vei-kalų—veikalelių, tai kodėl nepa-sirinkus patinkamo ir išmokus pasirodyti publikai?

Toks veikalas, kaip coaldalie-čių "Motiejus Pilvelis," žiūrė-tojų akis plykyte plikina. Kartais pradeda kalbėti (scenoje) ant syk kokie 4 aktoriai. Žinoma, katras turi stipresnį balsą, tas ir nutildo kitus. Beto labai bloga įspudį darė ir tas, kad lošėjai per-stato Lietuvių gyvenimą, o var-toja amerikiečių žodžius: "sy," "jes" drėse ir t. t.

A. Kvedaras.

Stebėtina, kodėl tuos lošėjus kun. Gudaitis nesudraudžia, ma-tydams tokį teatro vardo darky-ną.

Plašinins.

IS ROCKFORD, ILL.

TMD. vakaras.—Žiemos laike pas mus paprastai rengiama vi-sokie vakarai. Vas. 3 d. TMD. 117 kp. surengė vakarą su teatru, dainomis ir šokiais. Žmonių at-silankė nemažai, todėl laukiama, kad kuopai ir pelno dar bus.

Vaidinta veikalas "Valkata." Teatras pavyko neblogai, bet ge-riausiai patiko muzika, kuri už-ganėdino šokančius. Tiek var-gas su mūsų žmonėmis, kad jie nemoka žmoniškai užsilaikyti. Blogas publikos užsilaikymas kenkia vaidintojams savo roles atlikti. Šino kartų ypatinai at-sižymėjo savo blogu pasielgimu, vienas didvyris davatka. Išėjus vyriui ne jo pakraipos dainuoti, jis nudavė, kad jį labai dideli juokai paėmė ir jis ranka užsi-gniaužęs nosį pakilo iš sėdynės ir prukšdamas išėjo; tam pabai-gus dainuoti, jis vėl sugrįžo savo sėdynėn šypsodamas, nors ten visai nebuvo iš ko nei šypotis, nei juoktis.

Toksai nevykęs pasielgimas ypatinai nepatinka tokiams, ku-ris, kaip dabar jis, nečiasi dideliu inteligentu, atstovauja parapiją, yra draugijos pirmininku ir laik-raščiuose idėjys savo paveikslą, pavadina save vietos lietuvių va-du.

Mės negalime visi vienos pa-šraipos būti, bet galime būti vy-rais ir galime vyriškai elgtis, o ne vaikiškai. Vietoje sėjus neapy-kančią savo tarpe, ar negeriaus būtų jei pradėtume meilę ir bro-liškumą skleist?

S. Pielėlė.

IS ROCHESTER, N. Y.

TMD. 52 kp. vakarienis.—Ne-dėlioje, vas. 4 d. TMD. 52 kp. p. Slavecko svetainėje surengė tau-tišką vakarienę su tautiškais žaisimais ir tautiškais šokiais. Jaunimui buvo gera proga gra-žiai ir linksmai laiką praleisti. Pati vakarienis buvo apie 7 va-landą. Laikė vakarienis buvo sakomos trumpos kalbos. Pir-miausiai kuopos pirmininkas p. P. Petronis trumpoj kalboj nu-piešė TMD. svarbą ir reikalingu-mą kiekvienam prie jos prigulė-ti; po jo kalbėjo trumpai kiti: K. J. Semaška, A. Smigelskis ir St. Klumaitis. Be to dvi mergi-nos (pavardžių nežinau) gražiais balsais pianu skambinant padai-nau kelias daineles.

Po vakarienis buvo renkamos aukos Neprigulnibės Fondan: surinkta \$10.15.

Visas vakaras svečių praleistas draugiškuose pasišnekėjimuose. Tokį vakarėlį kaip šitas jau se-nai rochesteriečiai yra turėję. Svečių prisirinko daugiau negu buvo tikėtasi, apie 100 žmonių. Butų geistina dažniau tokius va-karienis rengti; tas būtų nau-dinga ir pačiai draugijai ir tiems, kurie susirenka į tokius vakarus. Minėtame vakare prisirašė daug naujų narių.

Svečias.

KENOSHA, WIS.

Martaus prakalbų atskaita.—Nors "Lietuvoje" jau buvo ra-šyta apie Martaus prakalbas, bet aš norėčiau, kad ir atskaita tų prakalbų būtų įdėta.

Aukos surinktos p. A. M. Mar-taus prakalbose saus, 16 ir 17 d. bus pasiūtos į Lietuvą per Stock-holmą, per Raudonąjį Kryžių. Jose aukavo šitie asmenys: J. Baimaravičia \$10.00; kun. A. Ba-linskas, \$2.00; St. Andriulis, J. Vabalinskas, F. Bunkotis, J. Mi-lišaus, O. Panaitikė, A. Jutaitė, Pr. Barodica, St. Bytautas, R. Baliauskas, P. Slekis, J. Trakė-skalys, J. Kandrotas, T. Balčaitienė, P. Šileika, A. Seštokas, A. Ka-pitutis, R. Stankus, B. Kančys, I. Bartkus, V. Bytautas, P. Jusis, J. Šileika, po \$1.00. Smulkių au-kų \$27.68; nuo įžangos tikietų \$14.35; Viso įplaukė \$77.03. Iš-šyk kokie 4 aktoriai. Žinoma, katras turi stipresnį balsą, tas ir nutildo kitus. Beto labai bloga įspudį darė ir tas, kad lošėjai per-stato Lietuvių gyvenimą, o var-toja amerikiečių žodžius: "sy," "jes" drėse ir t. t.

A. Kvedaras.

IS LAWRENCE, MASS.

Turėjo but debatai, bet nebuvo. Vasario 4 d. lenkų svetainėje tapo suaukautas didelis lietuvių susirinkimas. Žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė,—ne visi ir vie-tų gavo. Mat, buvo išsiplatinus zinia, kad šiame susirinkime įvyks debatai tarp kunigų apie religijos reikalus, o mūsų žmo-nės labai žingėdavo pamatyti, kas iš to išeis.

Lawrence dabar, mat, yra dvi parapijos: viena "regular" Rymo-katalikų parapija, o kit, kaip ją čia vadina "tautiškai-katalikiš-ka." Pirmoj klebonu yra kun. Vermauskas, o antroj "kun." Mickevičius. Tarpe tų dviejų parapijų, jų klebonų ir parapi-jonų yra bausis nesutikimas, ku-ris labai blogai atsiliepia ant vie-tinių lietuvių viešojo gyvenimo. Žmonės užsikarščiavę ir daug ne-malonomų vieni kitiems daro. Taigi keno ten sumanyta su-saukti didelis susirinkimas, pa-kviesti abudu klebonu ir tegul jie ir prukšdamas išėjo; tam pabai-gus dainuoti, jis vėl sugrįžo savo sėdynėn šypsodamas, nors ten visai nebuvo iš ko nei šypotis, nei juoktis.

Neatvykus kun. Vermauskui, žinoma, ir debatai negalėjo įvyk-ti, o "kun." Mickevičius prita-rėjai iš to išvedė, kad katalikiški kunigai esą bijo stoti į debatus, nes esą neturi kunom apsiginti.

Panemums Juozas.

Žinios-Žinėlės.

Gardner, Mass.

—Gardnerio lietuviai pasigen-da nuosavos svetainės; yra par-duodama cementinis namas už \$10,000; apačioj krautuvės, vir-šui salė, namas lietuviams kaip tik ir tiktų; savininkas reikalauja įnešti \$1000. Lietuviai žada jį pirkti.

Elizabethport, N. J.

—Saus, 26 d. Brooklyno Dram. Dailės Dr-ja pastatė du veikalu scenoje: "Gairės" ir "Jau-nikis; režisierium buvo p. A. Vit-kauskas; jo padėjėju P. Norkus.

Waterbury, Conn.

—Prie ALTS. Sandaros susi-tvėrė Lietuvos Neprigulnibės kuopa; prisirašiusieji pasizadėjo n okėti po 25c. kas mėnesis. Taip pat Sandaros kuopa išrinko ko-misiją, kuri eis per draugijas ir ten organizuos Liet. Nepr. Fon-dą, rinkdamas iš pasizadėjusių mėnesines mokestis. Reikale siuntimo atstovo Europon San-daros kuopa nutarė, jei galima būtų, pasiūti tris atstovus ir no-rinavo šituos asmenis: d-rą J. Šliupą ir pp. O. Sirvydą ir B. K. Balutį.

Cleveland, O.

—Apie pavasarį Clevelando lietuvių žada statyti lietuvių sve-tainę, kuri priklausis lietuvių ben-drijai. Namats atsies apie \$50-000.

New York, N. Y.

—Pasklidus gandui po New Yorką apie Sv. Valtijų per-traukimą diplomatinį ryšių su Vokietija, prasidėjo medzjoimas vokiečių šalininkų ir pasakyti ka-nors užjauciamai vokiečiams yra neatsargu.

Seattle, Wash.

—Medžio išdirbystėje darbai eina labai gerai ir uždarbis nepra-sas, tik pragyvenimas labai bran-gus.

Kempton, W. Va.

—Kemtone lietuvių yra 5 sei-mynos ir 11 pavienių; visi jie ap-švietoje žemai stovi ir tautos rei-kiai jiems tampa mažai rupi, kad jie nežino net, kas tai yra aukos nukentėjusiems nuo karės.

East St. Louis, Ill.

—Gyvylių skerdyklose balt-veidžiams užėjo blogi laikai; darbdaviai baltveidžius darbinin-kus prašalina nuo darbų ir ne-grus jų vietose pastato, nes ne-grai yra nuolankesni ir neatsi-sako straiklauziamti. Baltvei-džiams parsieina apleisti šita vie-ta ir kitur sau darbo įsėskotis.

Izidoras Milius.

Toliaus aprašinājama, kokiose nokyklose p. Sileika mokinosi aīlēs Amerikoj ir Europoj.

KAS LIETUVOJ DAROSI.
(Tęsa nuo 4-to pusl.)

kaklo, tai tas išsikišo mėlyną liežuvi. Jei kas nusigrįžo, nežūrėjo, tą su nagais išlupo ir liepė žiūrėti. Saikino žmones, kad karės metu nevalia meluoti. Nepabaigė karti. Tą skundė, kavalierius ir Palšj nusivėję ir Biržų kalėjimą.

Daug bėdos su nelaisvais.

Rusų belaisvių yra pabėgę vien Kauno gubernijon apie 8,000 ir jie slapstosi po Lietuvą. Nuo vokiečių valdžios yra užginta juos priimti ir begalo smarkiai baudžia. Bet ką darysi. Jie atėina nakimis prašo maisto, duonos. Neduos, gali užmūsti ar padėti ir aš pati vieną belaisvį užkaišį 3 mėnesius.

Žinąsčių dvare gyvena vakmistras ir keletas žandų. Vakmistras jojo su savo reikalu, ir gale Petrošiškių susitiko du žmones. Tai buvo rusų kareiviai. Jie užkabinę, o jis davė po cigara. Tie du žmonės nutraukė jį nuo arklio ir papovė jo iš po kelmu. Vyrai Petrošiškių sodžiaus paėmė tą arkį ir parvedė į Žasinių pas žandus. Klausia žandai, kur padėję vakmistrą, jie sako nežino. Sakė žandai įieškoti ir atrado pakastą po kelmą. Tada visus to sodžiaus žmones lupo, kotavojo, su šunimis pjūdė, viską atėmė ir išvarė į Vokietiją visus nuo senelių iki mažiausių kūdikių be duonos kasnio, nuplysiusius, apdriskusius. To negana visą to žandarstis žmonės bėsis korojė ir gyvulius atėmė iki Galvokų. Ir dar turėjo užmokėti bausmę 3,000 markių, Trisakiai 1,300 markių.

Deiškiškių sodžian atėjo keletas snipų ir juos žmonės, pri-lupo. Paskiau atėjo žandai, bėsis apšėję visus gyventojus ir be mielasirdystės prikajo. Suėmė šias upatas: P. Kaulinską, Sukiuką, Dacins-Elį, J. Ragaisį ir dvi merginas Andreiunaites. Kaulinską labai neįžmoniška kotavojo, nes jis pirmas užpūlė ant vokiečių snipų. Jam primynė siuntalo skverną, o už plaukų kėlė angštyn ir draskė. Paskiaus prisišo prie arklio ir varė į Biržus. Arklys bėgo keliu, o jam reikėjo birsti per vandenį. Jis pailso, uždušo ir emė bėgti kraujas iš gerklės.

Daug snipų randasi iš lietuvių. Svirplėnų sodžiaus yra du snipai. Netoli nuo Svirplėnų yra viena sėdis. Ten buvo du rusų belaisviai. Snipai atėjo ir laužėsi pro duris. Kaip tik išlaužė duris, tai rusų belaisviai vieną snipą nušovė, kitą pabėgo. Tai savininkė turėjo apiešti savo namus, nes jai grėsė mirties bausmė, deiškiškius, Cepienius ir il-lauki nubaudė po 3,000 markių. Žandai gavo žinią, kad Leliškės ar Gruodžių sodžiuje užai-ko rusų belaisvius. Jie ten nu-lėkė, padarė kratą, belaisvių ne-rado. Tik žmonės apšėję. Vienam kieme rado to žąsų, kitame ančių ir daugias mėsos. Prisišovė du vežimus ir išsivežė. Prie Vabalninkų sutinka J. Brazdžių važiuojant. Jis buvo išvažiavęs penkoms minutėms anksčiau. Už tai bausmės už-mokėjo 100 markių. Vakmistras, aficerai išsirenka gaudynes iš lietuvių merginų bei moterų, kur tik gražesnės jaunesnės. Uži-ko jas gražiai nuperka čėbatė-lius iš Vokietijos. Joms gerai gyventi. Vabalninkų Ragaisiūtė iš lupos valios išvažiavo su vo-kiečių oficeru.

Vokiečiai turi bjaurius šunis. Jeigu kas negali užmokėti pa-galvių ar bausmės, tai užpūdo šunis. Žinoma gerai žmogų ir apdrasko.

Per lauką kartą važiuo vak-mistras, ir mažas piemenėlis mėtė akmenį į šunį. Prisišaukė tą vaiką prie savęs, sudavė keletą kartų per veidą ir su tuo šunim užpūdo, nepagalėjo, kad ir vai-kas su šaromais prašė dovano-ti.

Belaisvių laiko šiauliuose, Pa-nevėžį ir Biržuose. Jie yra la-bai išalkę, suvargę, išblykę ir dirba su jais sunkiausius darbus. Kad kur reikia malkų, akmenų atvežti, tai kur didesnis, pakinko, o kiti iš šalių ir užpakalio stu-mia. Taiso belaisviai gatves. Prie kojų belaisvių yra pridėtos geležys ir jie su kojomis dano akmenis. Jeigu kas iš žmonių numeta kokį šrotelį duonos ar pyrago, tai jie neapsisotai dē-kavoja.

Yra pradžeta, kad kas rusų belaisvių suims, tam 4000 mar-kių. Cepienų sodžian atėjo 5 belaisviai ir vyrai su vėzdais varė belaisvius. Vabalninkuose žandai paėmė tuos belaisvius, o belaisviai apskundė cepienus; kad juos užaike du mėnesius. Už tą tas moteris ir vyrus smė-tai nubaudė nagaikomis ir pinigai-kai. Mat yra prisakyta, kad rei-čia belaisvį suimti ir duoti žinią žandams, tai bus gerai Jun-konų sodžian atėjo keletas rusų belaisvių. Bet jų buta tikrai vo-

kiečių snipų). Suėmė juos ir davė žinią žandams. Atėjo žandai, varė juos į Vabalninkus, jie pradėjo šnekti vokiškai ir pasisakė, kad esą snipai. Juos tai paleido. Jaikunų vyrus už tą pagyrė, sako, kad gaus 1000 markių.

Kaip Vabalninkai nukentėjo.

Apie Vabalninkus nedaug su-deginta, tik kurie sodžiai yra su-degę po du ar tris kiemus. Bažnyčia apgriauta ir dabar yra apdegta šiaudiniu stogu. Visas miestelis sudegęs, tik ant galų palikę sveiki. Aug. Sklenis, kuris išstātė puikus namus, visas su-degė, tik vienas kambaras išliko sveikas, kaip Babilijonijos bokš-tas. Kun. Miežinis eidavo mi-šių laikyti anksti rytą. Jis šėjo į kleboniją miasas atlaikęs per šventorių. Tuom sykiu krito bomba netoli nuo šv. Panelės iš Liurdos paveikso. Jis nuo to trenksmo parpuolė ant žemės ir ilgai gulėjo be žado. Atsipeik-ęs sugrįžo į kambarį.

Buvo cholera.

Rusai su vokiečiais mušė nuo sodžiaus iki sodžiaus. Užmuštų kareivių palaidota prie kiekvie-no sodžiaus. Cholera Lietuvoj siautė du mėnesius. Daug žmonių ismirė. Vien tik apie Vabalninkus numirė apie du šimtus.

Labai šlapį metai buvo. Per 50 metų nebuvę tokių šlapių me-tų.

Obuolių daug užaugo ir buvo pigūs. Į Vokietiją daug išvežė. Tankiai reikia važinoti ant stūkų ir kartais labai toli. Už-moka pigiai.

Ant savaitės reikia išlauti du sykiu kiemas.

Alaus nevalia daryti. Jei at-randa, tai alų išleidžia. Prie kiekvieną žandą reikia pakelti kepurę, kas nepakelia ke-purės, turi užmokėti bausmės 100 markių.

Dabar vokiečiai užgynė maiti-grudus privatistuose malunuo-se, taip-gi ir su naminiams gir-nomis. Visi grūdai reikės vežti į valdišką malūną. Sumo grūd-tis tik tiek atduos milį, išro-kavę, kad kiekvienam tik po pu-sę svaro išpultų duonos ant die-nos. Kas to neįpildys, ar pa-sižės grūdus, bus nubaustas su nagaikomis ir visi grūdai atimti.

Mokyklų yra įsteigta daug. Mokytoja patys lietuviai, ku-rie yra klesavi. Žmonės negali vaikus leisti del brangumo avo-lo. Už maginių porą reikia mo-kėti 5 rubliai. Puspadijų porą 7 rub. apie čėbatas nebėra nei svajonės. Patys vokiečiai sako, kad jei da kokie metai karė bus, tai reikės avėti su zupariniais maišalais.

Kiek kaštuoja 1 markė ir dar abalnikuose nėra. Deguto gor-čios kaštuoja 1 rub. ir 50 kap. Žalio visai nėra ir žvakių labai stoka. Degina tik balanas.

Čiėdėti, kad buvo bėdas apie Vilnių ir pačiam Vilnių žmonės valgo žolę.

Apie Panėvėžį bado nebuvo. Bet ir čia galingiausi ūkininkai be-turi po dvi ar vieną karvę. Ar jos yra melžiamos ar ne vistiek turi atiduoti valdžiai po pusę svaro sviesto ant mėnesio. Ka-rie turi didesnę seimyną po 3 ar 4 vaikus, tai nebūti iš ko bar-ščių pabakinti. Sumusi po du kiaušinius į barsčius ir tokius val-go. Ir tai vištos yra surašytos. Mesos nekurie žmoneliai nebūti dar daugiau kaip metai. Pinigų nėra, viskas brangu ir turi sėbėti liešą sriubą. Su duona šiaip taip, dar užtenka.

Laukai buvo apšėti visi. Tik išsėkrytur pigūs ilgiaus pabuvo pozicijos, kaip tai apie Pakilę, Ba-udų. Ten rugiai nebuvo pasėti 1915 m. Toliaus prisieis ir bado pamatyti.

Yra tam tikros atvirutės at-spaudintos ir žmonės galėtų pa-prašyti pašėlos iš amerikiečių. Lietuvoj niekas nežino apie Ame-riką, kad čia eina gerai darbai. Yra paleistos paskalos, kad Ame-rikioj prastai eina darbai. Ir ji pasirengus stoti karėn, visus lie-tuvius išvežė į Rusiją kariauti.

Manęs įprašė žmonės Lietu-voje, kad aš parsisėčiau paveikslą nusiemė stacią, jei darbai Ame-rikoje eina gerai, ir sėdint, jei čia bloga. Labai manęs prašė, kad aš praneščiau amerikiečiams apie jų vergus, ir kad siųstų pinigų Lietuvon.

Jaunimo Lietuvoj daug liko, daugiausia merginų. Dabar vo-kiečiai pradeda šėti iš Lietuvos jaunus vyrus. Juos veža į Vo-kietiją. Ką su jais daro, neži-nia. Sako, kad turės dirbti pa-brikuose.

KAS DEDASI VILNIUJE.

"New York Times" 28 d. sau-sio, rašo, kad į New Yorką at-važio vienas žydas, Vilniaus gy-ventojas, ir pasakoja, kas tenai dabar delasi. Jis išvažiavo iš Vilniaus lapkričio mėnesyje, pa-sirūpinęs dėl to organizacijai The American Jewish Relief

Committee. Vokiečiai valdini-kai visai stengėsi įkalbėti jam, kad nevažiuotų, pasakodami, buk angliai paėmė nuo laivų vi-lsus rusų pavaldinius ir atiduodą į kariuomenę. Drauge su juom iš Vilnaus iškeliavo 30 žydų.

Žydų Vilniuje beliko tik pusė to skaičius, koks buvo pirm ka-rės. Vokiečiai, kaip tik užėmė miestą, tuoj nuėjo į rotušę, kur buvo pasilikusi miesto taryba ir pradėjo konfiskuoti raktus ten-pinkius. Tai buvo tik pradžia rekvizicijų.

Pirmučiausiai rekvizuota pata-linė kareiviams miegoti. Kiek-vienas seimėnėkas turėjo parengti kareiviams tiek lovų, su užklodėmis ir prieglavėmis, kiek jo namuose buvo langų. Po tam visiems įsakyta parengti sarašą kiek kas turėjo maisto ir miltų. Buvo užtikrinta, kad toks sarašas tėsas reikalingas vien infor-macijai ir kad maistas nebus konfiskuotas. Bet už 5 dienų maistas buvo fonfiskuotas be jo-kiu atlyginimo už jį, ir po tam vokiečiai vertė gyventojus pirkti iš jų tą patį maistą...

Maisto brangimas.

Kortelės, su kuriomis galima gauti pusę svaro duonos, išleis-tos buvo pirmiausiai ir už jas reikėjo mokėti 11 kapeikių, vė-liausia-gi-16 kapeikių, bet duonos niekadoms nebuvo užtektinai. Duonos keptuvės atidaroma 6 val. išryto o nuo 2 val. išryto palei keptuvių duris jau stovi buriai moterų, laukiančių savo eilės. Tankiai pasitaiko, kad moteris stovi eilėje nuo 2 val. iki 10 val., ir, pagaliau, sužino, kad duonos jau nebėla. Kiek-vienai seimynai pavelyta pirkti 2 svarų mėsos savaitėi, bet rei-čia mokėti po 2 rubliu už svarą (su kaulais). Už kiaušinių mo-kėta 25 kapeikas. Rudenį už žąsį mokėta 45 rubliai. Cukraus vi-siškai negalima gauti; vienintė-lis saldumas-tai sacharinas.

Vokiečiai išuštino namus.

Visus arklus ir vežimus vo-kiečiai paėmė, kaip tik įžengė į miestą. Automobilius jau pir-ma buvo paimusi rusų armija. Prisiartinant vokiečiams, beveik pusė gyventojų pabėgo su ru-sais, palikę savo namus, ir su-vo namus ir baldus. Vo-kiečiai tokius namus užėmė, gi visus rankandus, k. t. kėdės; stalus, lovas, pianus ir kt., iš-siuntė į Berliną. Apiplėšta vi-sos rankandų krautuvės. Nuo li-kusiųjų gyventojų vokiečiai atė-mė visus varinius randelius ir samavarus ir visokius misingio daiktus bažnyčiose; taip pat pa-inta visa oda ir visokie odiniai (skuriniai) daiktai.

Maisto stinga net kareiviai. Tarp gyventojų-gi delei to maisto stokos yra labai didelis mirtingumas. Ypatingai daug nukentė mazi kūdikiai ir visur tarp jų matosi bado žymės. Gi vokiečiai oficialiai visados turi visa, ko tik užsimano, išsėkry-aulę, kurio negalima gauti. Iš-pradžii aficerai gyvena pa-sietos žmonės ir, žinoma, nieko už tai jiems nemokėjo; vėliau-gi jie įsisteigė sau klubą, kuria-me ir gyvena.

Jieškojimas pinigų yra nepa-prastas. Kur tik valdžia suuo-džia, kad šiaip žmogus turi ska-tiką, tuoj ji atima ir išduoda po-pierinį vokišką pinigą.

Viskas sustabdyta ir apmirė. Industrialis ir pirklybos gy-venimas yra visiškai sunaikin-tas. Yra vienas vokiškas tea-tras; leidžiama tik tai miesto ru-bežiuose laikraščiai lenku, žydu, ir vokiečių kalbomis. Gyvento-jai daugiausiai sėdi namie, nie-ku neįsėdinti. Po 10 val. va-kare nevalia bėpasirodyti gat-vėse; išėjus kadir vienai ar dviem minutėm, galima patikti neapagumas ir reikty užsimokė-ti 30 markių pinigais ir atsėdėti kelėjime 5 dienas. Dienos metu, gatvėse vyrai labai retai tepasi-reikalauiama vyrų prie darbo kareiviams.

Buvo bandyta sukelti apmiru-sią pirklybą, paviljant gabenti Vėlinių išdirbinius iš Lenkijos,

bet tai buvo tik bėdas surinki-mui produktų: kaip tik jų dau-giau prisirinkdavo, vokiečiai tuoj atimdavo ir išsiųsdavo Ber-liną. Nežiūrint tokio didelio apmirimo ir apiplėšimo, pereitą vasarą Vilnius turėjo sumokėti vokiečiams (visokių mokesčių ir bausmių) 2,400,000 markių.

Kareivių žiaurumai.

Kareiviai tankiai dasileisdavo didelį žiaurumų su gyventojais. Kartais užpuolindavo ir mote-ris. Tulas Šarkov'as (gal Sar-ka?) nelabai tepasikubino at-daryti duris patroleiui; už tai ka-reiviai subadė jį durtuvais, kaip tik jis pasirodė tarpduryje. Vil-niaus užėmimo dienoje dvi mer-ginos pardavinėjo "kvassą" prie gelžkelio stoties; vokiečiai ka-reiviai, daug jo išgėrę, nieko ne-mokėjo; merginos paprašė už-mokėties, ir kareiviai tuoj jas čia pat nušovė. Nebuvo girde-ta, kad tie kareiviai būtų buvę nubausti už tokį savo žvėrisku-mą. Šiaip gyventojus kareiviai stumdo ir muša, ir niekas jų už tai menubaudžia.

Priverstinis darbas.

Už dviejų savaitių po užėmi-mui Vilniaus vokiečiai pradėjo versti prie darbo armijos rei-ka-lams miesto gyventojus. Pereitą vasarą priejo prie to, kad prie darbo vokiečių armijai buvo pri-statyti visi sveiki vyrai iki 70 m. amžiaus. Daugybė sveikų vyrų išgabenta į Vokietiją; be-veik visi, kas tik galėjo, buvo priversti ką-nors dirbti priešais rusus, kad gelbėjus vokiečiams.

Santykiai lietuvių su lenkais.

Beveik pusė Vilniaus gyven-tojų-tai žydai; yra daug ir lie-tuvių. Iš pačių pradžii vokie-čiai stengėsi sukurinti lenkus su lietuviais. Lenkams jie za-dėjo nepriigulniugą Lenkijos karalystę, ir tuo patraukė į savo pusę lenkus nacionalistus. Kar-tu su tuo jie drąsino ir lietuvių reikalavimus autonomijos. Ka-dar tarp vietinių lenkų ir lietuvių iškildavo ginčai, pridavę be-veik iki praliejimo kraujo, vo-kiečiai džiaugdavosi, sakdami: "Tai mūsų darbas!"

Žydai meldžiasi, kad rusai su-grįžtų.

Žydai, kaip pasakojama, paty-rė, kad vokiečiai su žydais elgi-asi daug žiauriau už rusus. Minė-tasis keleivis šiaip nupaskojo: "Vokiečiai nuolatos dlaro tarp žydų inkviziciją; jų kareiviai muša žydus ant gatvių. Kada Brusilovas persilaužė per austrų linijas birželio mėnesyje, vokie-čiai buvo prisirengę bile valan-dą pasitraukti iš Vilniaus, visi rabinai suaukė savo parapijie-čius ir meldėsi už rusų sugrįži-mą."

Vilniuje yra žydų kapinės nuo 200 metų; jas labai gerbia visi žydai. Vokiečiai suleido į tas kapines nuvargusius savo ar-klus ganytus. Gi rusai visados pagododavo tą šventą žydams vietą. Čia buvo ir žydų senelių prieglauda, kurioje kas mėnuo mirdavo, abelnai imant, po 10 ar 12 žmonių. Kuomet-gi atėjo vo-kiečiai ir suėmė į savo rankas maistą, tarp gyventojų apsirėi-škė skurdas; senelių žydų prie-glaudoje pradėjo mirti po 40 į mėnesį. Žydai prašė komandė-rius, kad paveltų seneliams kiek daugiau maisto duoti. Jis atsakė:

— Ir kam? Juk tie senai-visvien neužigo turės mirti. Geriaus jiemis duoti nuodų vie-tų maisto...

Vokiečiai ne kartą įtaria žy-dus, buk jį esą rusų šnipais. Apie 1,200 žydų išgabenta iš Vil-niaus, kad dirbtų vokiečiams; jiems mokėjo po 30 penigų į dieną (apie 7 centus). Atėjus žydų šventei Yom Kipur, 200 žydų atsiskakė tą dieną dirbti. Vokiečiai smarčiai juos sumušė. Vilniaus žydai gauna iš Ame-rikos bent po 100,000 markių pa-šalpos kas mėnuo, iš tos sumos, kaip susekė Times'o kores-pondentas, 13,000 markių paima vokiečių komendantas. Likusie-

ji atiduodama žydams maistui pirkties. Bet jie privalo maistą pirkti nuo vokiečių, ir šie nusta-to baises kainas. Pvzd. už sil-kę, už kurią taikos metu mokė-davo 2 ar 3 kapeikas, dabar mo-ka arti 2 markes (apie 40 cen-tų)...

Valgo Pastipusius arklius.

Vilnių vokiečiai užėmė rugsė-jų mėnesyje 1915 m. Tai buvo gražus, jauni ir tvirti kareiviai. Belandžio mėn. pernai į vietą tu jaunų vyrų atstūsta seni re-zervistai, beveik invalidai: seni, žili, daugelis jų su medinėm ko-jom, kiti-viena akia. Maisto taip maza, kad vokiečiai įtaisė už miesto dirbtuve, kurioje ap-valoma ir prirengiama maistui pastipusių nuo nuovargio arklių mėsa. Tarp vokiečių kareivių gana tankiai atsitinka saužudy-stės; jie nusizudo po tam, kaip gausa nelinksmas žinias iš savo namų...

Kaip nesutinka lenkai su lie-tuviais Vilniuje, taip pat čia ne-sutinka ir vokiečiai kareiviai su austrais, ypatingai padidėjo tie nesutinkimai po austrų puolmi-prieš Brusilovą...

Tiki, Kad Rusai Sugrįš.

Tarp vietinių gyventojų, net tarp pačių vokiečių kareivių, yra įtikrinimas, kad rusai kada-nors sugrįš ir praslaus per vokiečių linijas. Pereitais me-tais, kovo mėnesyje ir paskui vasarą, kuomet Brusilovui sekėsi mušiai su austrais, Vilniuje vo-kiečiai buvo visai prisirengę traukties Vokietijon.

Vilnius laukia ir badauja.

1. — Mar. Ambrasas iš Antkaini-škių (Suvalkų gub., Vladislavovo gm-ono) paleiško Marijoną Laurinaitis (buv. adresas New York City, 399 East 47th Str.); serga, reikalinga pa-galba.

2. — Juoz. Tamulis iš Jurbarko paleiško Juzos Tamulienės (Hoo-sick Falls, N. Y., Mortir Str.).

3. — Cecilija Jamont iš Janavos Gudžionų dvaro, paleiško Zofijos Ja-montienės (South Brooklyn, N. Y., 353-40th Street).

4. — Bronislava Simenovicz iš Kauno, Viljampol, Linkuvos gatvės, N. 28) paleiško Stanislavo Sumilos (Buffalo, N. Y., 207 Soars Str.).

5. — Marijona Radzaj iš Suvalkų gub., Augustavo pav., Liudvinavo gm. Račkų kaimo, paleiško Veronikos Ra-dzaj (Brooklyn, N. Y., 50 Pullman Str.).

6. — Anelė Sapalas iš Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kurklių miestelio, paleiško Antano Polio (Long Island City, N. Y., 367 Waive Str.) ir pra-neša, kad tėvas mirė tėvelis.

7. — Mil. Grunavas iš Šapališkių kai-mo, Jurbarko vals., paleiško Fr. Bra-suro (717 East 133rd Str., New York, N. Y.) ir prašė, kad motina serga, reikia pinigų.

8. — Aleksandras Reika, iš Paner, pav., Johaniškių pašto, paleiško Juozo Varnello (Oakland Farm, Page Co., Ill.).

9. — Marijona Dirmekikė iš Var-naulauko, Jurbarko valsčiaus, paleiš-ko Vincento Norkaus (Rockdale, Jo-liet, Ill., 56th Moch Ave.).

10. — Kazim. Krakienė su valkužiais ir su visa gimine, iš Rietavo valsč., Vaugalių kaimo, paleiško Jono Kra-kio (Waukegan, Ill., N 1390), prašo pinigų, kiek galint.

11. — Anna Bohusz iš Malovėnų, šiaulių pav., paleiško Petro Bohuše (Argo, Ill., P. O. Box 343), prašė, kad tėvas mirė 6 d. kovo.

12. — Barbora Adirgevičienė iš Pi-nevės, Šaduvos valsč., Panev. pav., paleiško Teodoro Adirgevičiaus ir Juozo Aldr. (Geneva, Ill., Box 481) ir prašo pašalpos nors 50 rublių.

13. — Ursulė Sturis iš Šaukėnų, Ku-rėnų valsč., šiaulių pav., paleiško Karolio Holoringe (Waukegan, Ill., Lake Co., R. D. 1).

14. — Kazimiera Samuolis iš Kauno gub., Krasny Dvor (Bilunai), paleiš-ko Petro Samuolio (Kankakee, Ill., 458 Junior Str.) ir prašo greitos pa-šalpos.

15. — Petronėlė Lengvins iš Vėvir-žėnų, Laugalių pašto, paleiško Vinco Lengvino (Danville, Ill.).

16. — Marijona Krašnovski, iš Aly-taus (Butrimany), paleiško Banio Krašnovski (West Franfort, Ill.) ir prašo greitos pašalpos.

17. — Anelė Rupeikienė iš Guragų, Kuršėnų valsč., paleiško Mrs. Anta-

ninos Rupeikienės (Melrose Park, Ill., 1173 Post Bosc Str.).

18. — Mar. Dominavičius iš Bartni-ky, Vilkaviškio pav., paleiško Petro Kupsto (South Brooklyn, N. Y., 274-41 str.) ir prašė, kad serga.

19. — Elzė Petrauskienė iš Satelių, pašto. Pajurze, paleiško Juozo Petrau-skio (Hartford, Vt., Box 13).

20. — Magd. Klimavičius iš Liudvi-navo, Kalv. p. Suv. g., paleiško Jur-gio Klimavičiaus (23 Sheldon str., Hartford, Conn.).

21. — Liudvikas Kniaustas iš Kauno gub., Sedos vals., Mosėdžių miest., paleiško suanas Kazim. Kniausto (Montreal, Canada, 62 Ma. Lactur Lane) ir prašo pašalpos.

22. — Andrius Jonkaitis iš Juškai-čių, Švėkšnos valsč., paleiško Ana-stazijos Jonkaitis (200 Jefferson str., Newark, N. J.).

23. — Petras Vasiliauskas iš Serlijų paleiško Kotr. Vasiliauskienės (2203-5th Ave., 234, Pittsburgh, Pa.).

24. — Endruliene, iš Vėviržėnų, pa-lieško Franc. Endrulo (P. O. Box 123, Coketon, W. Va.).

25. — Kazim. Palubinskas iš Pata-mušėlių, Panemunio valsč., Kauno g., paleiško Jono Elzitis (Box 175, Sugar Notch, Pa.).

26. — Agn. Silvestravicius iš Čekiškių (Janovo) paleiško Adomo Silvestravici-čiaus (Bank str., 735, Waterbury, Conn.).

27. — Jonas Trauckus, iš Karuokių (Šiaulių-Belsogala), paleiško Antano Trauckaus (4410 So. Wood str., Chi-cago, Ill.), prašo pašalpos.

28. — Stefanija Lonsoniūtė iš Ašmė-nos paleiško brolio J. Lonsono (Am-sterdam, N. Y., E. Main str., 153, II), prašė, kad Julija serga.

29. — Bronisl. Žilviečė iš Skapiškių, Panev. pav., paleiško Albino Guikaus (Cleveland O., 620 Heys str.).

30. — Aleks. Kozenovskis, iš Varel-kių kaimo, Vilkm. p., Kauno g., pa-lieško Viktoro Kozenovskio (Chicago, Ill., 3417 So. Union Ave.).

31. — Domicelė Šibė iš Vešintų Ku-pliško valsč., paleiško Jono Šibė (Sir-sita, Iowa, 306 Polverma ??).

32. — Mar. Mecklovos, iš Plungės, paleiško Leono Mecklovo (Mason Ct., Iowa, 323 South Lexington str.).

33. — Aleks. ir Jurgis Venckai iš Se-dos v. Mosėdžio m., paleiško Jono Motuzo (Montreal, Canada, 294 Pa-trick str.).

34. — Elena Pauplis paleiško Kazim. Pauplio (Natrona, Pa., Box 715).

35. — Franc. Tamkevičienė, iš Da-bikišės apskr., Lazūvės par., Ra-kamanų kaimo, paleiško Juozo Ta-mkevičiaus (Baltic, Mich., Box 172).

36. — Mar. ir Aleks. Mitulai iš Ak-menės, šiaulių pav., paleiško Jokubo Mituso (Chicago, Ill., 2323 Dearborn str.).

37. — Juoz. Mankus, iš Klapatinės, paleiško Baltr. Mankaus (Bridgeport, Pa., Alle. Co. P. O.) ir prašė, kad sunus Petras mirė.

38. — Ona Gustas iš Poleken (Gus-tobarko pašto) paleiško Wm. Gusto (Hainesport, N. J., Box 94).

39. — Juoz. Patkus iš Braskų kaimo nuo Biržų paleiško Paulinos Samoli-niūtės (Box 534, Hapton, L. I., N. Y.), prašė, jog viskas sudegę, rei-kaulauja pašalpos.

40. — Petronėlė Stankus iš Jokuba-vo, nuo Kretingos, paleiško Vilhelmo Augusto (Windber, Pa., Box 441).

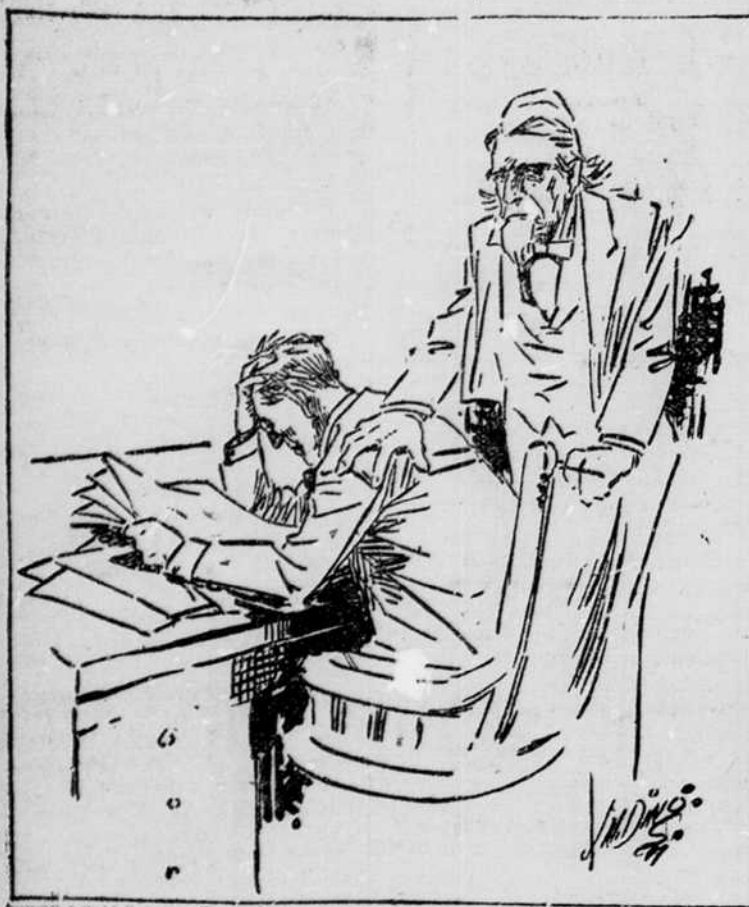
41. — Bučienė, iš Virbalio, paleiško Antano Butvinės (Box 503, Harris-burg, Ill.) ir prašė, jog motina mi-rus.

42. — Juozas Prėpilis iš Vilkaviškio paleiško Jono Pauliukaičio (81 Grand str., Max Kobrės Bankas, Brooklyn, N. Y.); prašė, jog motina mirusi ir prašo pašalpos.

43. — Kazim. ir Ona Kerušlis, iš Ci-piškių, nuo Biržų, paleiško C. Keruš-lo (139 W. Walnut str., St. Charles, Ill.); prašė, jog vargingai gyvena ir reikia pašalpos.

44. — Jureviciene iš Jureviciute iš Skirijokių kaimo, Radviliskio v., pa-lieško Juoz. Sperskio (Box 24, Hifes, Pa.).

45

SUNKIOJ VALANDOJ.

Kuomet prezidentas Wilsonas yra sulinkęs po sunkios atsakomybės našta iš prieštasties sutraukimo ryšių su Vokietija. "Dėdė Samas" (Amerikos tauta), padėjęs jam ranką ant peties, sako: "Daryk, ko teisybė ir žmoniškumas reikalauja, o aš būsiu su tavim."

JIESKO GIMINIŲ.

Dabravalskis Vaclovas, karės belaisvis, nori susizinti su savo gimimėmis Amerikoje. Antanui Novickiui ir Petru Kraujaliui iš Eišiškių, Lydos pav., Vilniaus gub.—prašo pinigų. Adresas: Germany, Cottbus, Lag. I, Comp. 6, Vaclovas Dabravalskis.

Valavičius Kazys, karės belaisvis, nori susizinti su savo broliais Stasiu ir Jonu Valavičiais (Valačiais). Adresas: Germany, Lager Cottbus I. Comp. 2, Kazys Valavičius.

SANDAROS REIKALAI.

Dėlei Fondų atmetimo sąskaitos.—Po to, kaip p. Rimka pranešė, jogei Fondai atsisakė apmokėti Sandarai priderančią dalį iš jų prie surengimo jiems seimo, tapo apie tai parašyta mūsų prezidentui, adv. Fr. Kibortui. Jisai šiomis dienomis rašo: "Apie tą reikalą parašiau p. Rimkai, kad jis dar vieną kartą pasiųstų kreivulę savo Fondų valdybų nariams ir kad bilą užmokėtų."

Platinkite "Lietuvos Laisvę!"—Sandaros naujai išleista knygutė, "Lietuvos Laisvė" tapo sukurta pas mūsų susisėdusių sekretorių, p. St. Mockų (194 Athens Str., So. Boston, Mass.). Sandaros kuopos ir nariai gauna už pusę kainos (5c.); patsidavinėja po 10c. Draugai, pasistengkite ją platinti!

Mūsų delegacija Europon.—Daugelis draugų laisškai teiravosi, kaip dabar bus su mūsų siuntimu delegato Europon, kuomet tarpe Amerikos ir Vokietijos tapo pertraukti diplomatiniai susisėdimai. Ant šio dar negalime tikrai atsakyti. Bet mums rodo, kad šitas mūsų padėjimas neatmainingo. Mūsų delegatas siunčiamas į Šveicariją ar Svediją, o ne į Vokietiją. Tik-tai su Did. Lietuva bus apsunkinta susisėdimai.

Dar paakinimas.—Kuopos, kuriuos negavote čarterio skabinai priduokite mano raštinėn savo kuopų adresus, kiek kuopoje turiu ir kada kuopa susitvėrė.

J. O. Širvydas.

MUSŲ KRONIKA.

Nauja Sandaros kuopa.—Wilkes Barre, Pa., susitvėrė naują Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopą, kuri tapo mūsų organizacijoje užregistruota po numeriu 32.

Tautos Fondo demagogija.—Mums tapo prisūti iš keleto vietų ant mirneografo spausdinti atsisaukimai, kurie yra siuntinėjami į vietinius Centralio Komiteto skyrius ir pasirašyti katalikų Tautos Fondo. Mums gaila, kad dalei mažumo vietos negalime šito "dokumento" ištaisi perspausdinti. Paminėsim tik, kad atsisaukimas yra vienas iš niekam tikusių liaudies kursty-mo darbų, kurio mums klerikali politikieriai pasigauna. Tenai yra aprašyta, kaip katalikai organizuodami "Lietuvių Dienos" Centr. Komitetą priėmė pusę narių "iš bedievių pusės." Tie "bedieviai" visuomenėje nereprezentuoja nei dešimtos dalies.

Dabar šitie patys "bedieviai" New Yorko susivaijiname iškirtę "šposą" nutardami palaikyti ir toliaus C. Komitetą. Prie jų "bedievių" nedalyvavę susivaijiname nei katalikai, nei socialistai (matai kur susitaiko atsisaukimo autoritai net ir su socialistais).

Todel, sako: "Jei kas šiandien vardu Centralinio Komiteto bandytų rinkti aukas, tai aišku, kad tai būtų nesąžiningų bedievių darbas, nes katalikai dabar dar buvosi karės nukentėjusius per savo Tautos Fondą."

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Tai šitokios "vienybės" tarpe mūsų trokšta tie mūsų klerikalie politikieriai!

Boleslovui Stelionui nuo brolio V. Stelionio iš Vitebsko. Antanui Medeliui Allegheny, Pa., iš Petrogrado.

Anastazijai Malėvskai (Antanui Laukiui) atsiunčia nuo brolio Augustino iš Minsk gub.

Kazimierai Žvirgždinaitei lais-kas nuo Antano Jurevičiaus iš Caricino.

Konstantinui Malukui, atviru-kas nuo Vladislavo Maluko iš nelsvės Vokietijoje.

Vietiniai gali ateiti patys atsi-inti; iš kitų vietų reikia prisųsti "Lietuvos" redakcijon savo adresą ir už 2c. krasos ženklelį laiško persiuntimui.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

pp. A. M. Virbalis, Senas Parapi-jietis. Tilps sekanciam numerį. Aciu. p. Panemunės Juozas. Visus garbi-nimus vienos pusės ir pelkims kitos pusės išleidžiame, nes koresponden-cijoje privalo but paduoti tik fak-tai, o išvadas tegul skaitytojai patis sau pasidaro.

p. V. A. Goberys. Viena iš geriau-sių ir lengvesnių gramatikų mes ska-tyme Damijonaičio gramatiką. Kria-šaitis gramatika yra siektiek sun-kesnė, ir jos mūsų knygyno nėra. Jūsų laiskelį mes sunaudosim sekan-čiam "Lietuvos" numerį. Aciu už pritarimą.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

p. K. Rimgaila. "Zemaičių žemė" yra kaip buvusi ir niekur ji nedingo. Zemaitija yra tik dalis visos Lietuvos; zemaitiai yra tik dalis lie-tuvių tautos; yra dar augštalčiai, kapsai, dzukai, ir t. t. Todel, kada kalbame apie visus lietuvius sykiu, tai vadiname juos bendru vardu—lietuviais; o kada kalbame apie visų lietuvių žemę, tai vadiname ją Lietuva; tik kalbėdami apie at-sikiras Lietuvos dalis, vadiname jas zemaitija, dzukija, ir t. t.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pusseserės Kazlu-nės Kraujalaitės, Antano Kraujalio dukters, Kraujalių kaimo, Truskavos parap. Atsisaukti adresu: A. S. Kraujalis, 2058 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Ar-lausko. Pirmiausia gyvena Philadel-phijs, 1018 Caulton St.; nuo keturių metų neturiu žinios apie jį. Jis pa-eiza iš Jausodžio sod, Navarėnų valsčiaus, Telsių pav., Kauno gub. Kas apie jį žino, meldžiu atsisaukti adresu: Domininkas Arlauskas, 3533 Wallace St. Chicago, Ill.

Pajieškau Mikolo Kazakaidio ir Juozo Sitevos, abudu Kandročių kaimo. Atsisaukti adresu: Juozas Kazokaitis, Box 48, Orient, Ill.

Pajieškau savo svogerio Prano Grėbluno, Suvalkių gub., Seinų pav., Sventazerio gm., kaimo Marciukaviz-ncs. Apie 10 metų Amerik. Apie 6 metai atgal buvo Waterburyje, Conn., o dabar nežinia kur. Jis pats, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu: Antanas Zoruba, 797 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Pajieškau savo brolio Jono ir Juo-zo Smilingių, Stanlaikių sod., Plun-gės parap., Telsių pav., Kauno gub. Atsisaukti adresu: B. J. Smilingis, 217 Gerard St., P. Detroit, Mich.

Kosulys

Severos Lietuviškas Kalendorius

1917 metais jau atspausdintas ir gautas išleidimui. Reikalaujantis apiekoj arba rašyti tiesiog mums, o mes mielai pasistengsime.

Severos Götterd Oil (Severos Götterd Oil Alieus.) Yra finomas kiekvienose namuose, kaip parinktas linimentas trinai copenčias vietas, ypač gimusias iš reumatizmo, per-sisaldymo arba uždegimo. 25 ir 50c.

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS (SEVEROS BALSAMAS PLAUCIAMS)

Tuoju gydymo būdu gali naudotis ne tik suaugusieji, bet ir vaikai. Net mažiausias kūdikis gali apturėti palengvinimą. Taigi vartok tuos vaistus nuo kosulio, per-sisaldymo, užkimo, nediferencinės gerklės skaudėjimo, kosulio, gimusio iš pažandžių uždegimo ir nuo influen-tinio kosulio.

Kaina: 25 ir 50c.

Prašoma aptiekos reikalauti tikrai Severos Gydulio, saugoties dirb-tinųjų arba falsifikacijų ir visuomet pasakyti firmos vardą: "Severa" prie kiekvieno pirkimo. Jei vietos aptiekoj negalima gauti, užsakius tuo-jas bus pasiųsta.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

JUOZAS J. BACZUNAS

JONAS P. PAJAUSKAS

Savininkai Didžiausios Lietuviškos Spaustuvės Amerikoje, vardu

MILDA PRINTING HOUSE 814 W. 33rd Street CHICAGO, ILL.

Šis laikraštis "Lietuva" yra atliekamas mūsų Spaustuvėje

BIZNIERIAI, REIKALAUJANTIEJI KALENDORIŲ 1918 METAMS, KRE

VIETINĖS ŽINIOS.

Sąryšio koncertas. Keletas šimtų žmonių pereinę nedidelį, šio imtynės su šalčiu—ir jį apgalvę visi atsilankę ant didelio koncerto, kurį buvo surengęs Chicago's Draugijų Sąryšis Pultaskio svetainėje. Vakare buvo toks šaltas oras, kad, anot lietuvių kalbos tik suva išvartas namie nesėdėtų. Savo keliu prisirinko beveik apipilnė svetainė žmonių pasiklausyti koncerto.

Jų pasisventinimui gerai atkūrė jo rengėjai, nes koncerto programos buvo tikrai gražios ir dailiai atliktos. Kiekvienas atlikas numeris užsipelnė pagyrimą, bet kur čia visus aprašyti? Paminėsiu čia tik apilais ruožais.

Visų pirmaisiai tikro pagyrimo užspelnė Petro Sarpaliaus orkestras, kuri padėjo, matyt, daug triuso šio programo orirengimui. Be perdėjimo galima pasakyti, kad bene pirmą kartą teko išgirsti lietuvišką orkestrą, kuri tikrai buvo verta orkestros vardo ir pasekmingai atliko tokius klasiškus veikalus, kaip iš Verdi operos "Rigoletto," o vėliau ir gėbiai akompanijavo visuose programose numeruose.

Tokią orkestrą nesarmata būtų kadir bilei kaip pastatyti. Už tai priklausė garbė p. Petrii Sarpaliui, kuris nepasigailėjo nei laiko, nei triuso jos išlavimui. Dainų programos buvo turtin-gas, gražiai parengtas ir dar geriau išpildytas. Ir nedyv! Jeigu pamėsim, kad jį išpildė toki dainininkai, kaip p. Karolis Sarpalius, Pranas Jakutis, J. J. Zolpis ir p. M. Rakauskaitė, tai kitokio rezultato negalima buvo ir laukti.

P. M. Rakauskaitė juo tanklaus dainuoja, juo labiau yra publi-kos mylima už savo švelnų balsą ir gyvai atjaučiantį giedojimą. Ji visuomet yra tikro programo papuošimu.

P. as Pranas Jakutis—senas jau Chicago's dainorius ir gerai publi-kai pažįstamas. Šį vakarą jis ko tik nesukėlė laike koncerto "revoliucijos," mes sudainavus jam porą dainelių, publika nenorėjo jo atleisti ir nepasileidė sau-kusi ir plūsi, kol jis dar keleto dainelių nesudainavo "nt "extra."

Ypatoje p. Karolio Sarpaliaus, jauniausio brolio Sarpalių šeimnyje, čekagiečiai įgijo reto gabumo ir nepaprasto gražuro baritoną. P. as Karolis yra dar jaunas vaikas ir jeigu jis tin-kamai lavins savo balsą, galima

tikėtis jam gražios ateities. Ar-tistinės jo talentas ir nepaprast-balso turtingumas yra neabejotinas.

Jeigu apleistum nepaminėjus p. J. J. Zolpis ir jo vedamą Harmo-nijos chorą—butų tiesiog grie-kas. P. as Zolpis labai gražiai atliko Aleksandravičiaus dainą "Meilė." Tai yra viena iš gražiausių lietuviškų dainų ir p. J. Zolpis, kuris turi turtingą balsą, atliko ją su jausmu. Jo gi Harmo-nijos choras, atlikusis porą dainų su orkestra ir be orkestros, be abejonės, paliko gilų įspūdį ant publikos. Harmonijos cho-ras—yra vien vyrų choras ir ger-esnio choro man neteko girdėti nei Chicagoje, nei kitose lietuvių kolonijose. Jeigu toks kur yra, tai norėčiau jo paklausyti. Gir-dėjau, kad p. Zolpis, pats besilavindamas, nesigaili nei laiko, nei triuso ir lavina jaunų vaiči-nių būrį. Ir nedovanai—Harmo-nijos choras gali pasididžiuoti savo darbu; iš tolimesnio lavini-mosi galima daug ko tikėtis.

Trečiajai Sarpalių brolių, Vin-cas, išpildė gilią jausmingą Rach-maninovo preliudiją ant piano.

Programas prasidėjo Amerikos tautiškuoju himnu, o užsibaigė Lietuvių tautiškuoju himnu. Programo viduryj kalbėjo p. B. K. Balutis, "Lietuvos" redaktori-us, ant temos iš Linkolno žodžių "Tikėjime, kad teisybė padaro galybę, ir taip tikėdami iš-driskime atlikti iki galui savo pareigas, kaip jas suprantame."

Kalbėtojas priminė, kad tą dieną kaip sykis buvo Linkolno gimimo diena ir toliau kalbėda-mas aiškino, k'čios yra pareigos lietuvių kaip Amerikos piliečių ir kaip savo tėvynės sunų.

Po koncerto buvo šokiai. Nors publikos, jeigu ne šaltis, galėjo būti daugiau, bet pusėto pelno visgi liks. Pelnas skiriamas nukentėjusiems nuo karės ir visi artistai aukavo savo trisų už-dyką.

Daugelis biznierių, norėdami paremti koncerto tikslą, aukavo po \$1.00 ir po \$2.00 už vieną eilutę savo pagarsinimo progra-mės.

O, my! Sąryšio koncerto pro-grame randame nepaprastą ap-skelbimą. Ant Bridgeporto yra Sv. Dovydo bažnyčia, katalikų airių bažnyčia. Šios bažnyčios klebonas, Rev. Joseph N. Namee, paaukavo \$10.00 nukentėjusiems nuo karės lietuviams \$10.00 ir programan įdėjo sekantį paskel-bimą:

"Sv. Dovydo bažnyčia, prie 32-ros ir Emerald Ave. Visoms tautoms. Mišios kas valandą nuo šešių iki vienuoliktai nedėdieniais. Katechizmo klasos kiekvieną rytą aštuoniose. Pirmą Komuniją Velykose Public School vaikams. Neimama mokesčio už Velykų pareigą. Neprašoma pinigų už krikštus, šliu-bus ar laidotuves, išskyrus, ką žmonės patys nori duoti po atlikimui ceremonijos. Neklausia-ma nieko apie tai, prie kokios tautos priklausai. Visos tautos lygiai kviečiamos."

Girdėtis, kad nekurie lietuvių kunigai pyksta už tokią airių, kaip jie sako, politiką.

Skaitės.

Išvairumai. "Birutė" rengia va-karą vasario 18 d. Prasidės nuo 5 val. vakare Unity Club svetai-nėj (Indiana ir 31-ma gat.).

Pereitą savaitę apleido Chi-caga gerai west-sidiečiams žino-mas V. Lenkauskas, išvažiuav-sis į Braddock, Pa. Nors neilgai jis Chicagoje gyveno, bet pasi-žymėjo savo darbštumu ir buvo geras organizatorius ir veikėjas tarp vietinių draugijų. Jis taip-gi atstovavo Chicago's Draugijų Sąryšį west-sidės organizacijai, susidedančiai iš 14-os draugijų. Dabar organizacijos atstovu, vie-ton jo, likosi paskirtas p. Bag-donas.

TMD. 28-oji kuopa nuo West Side jau susitvėrė sau cho-rą ir dailius burys jaunimo yra į jį susispietę. Organizavime daug prigelbėjo p. Petras Sar-palius, kuris bene ir chorą ves. Choro repeticijos atsišvėja kiek-vieną utaminą vakarais Melda-zio svetainėje, 2242 W. 23rd Pl. Laimingos kloties!

Mums pranešama, kad "Chi-cagos Jaunuomenė" rengia dide-lės ristynes Sv. Jurgio svetainėje, "kokių dar nėra buvę." Tarp lietuviškų drutuolių, kurie čia dalyvaus, žada būti J. Bancevi-čius, Ant. Ačas iš E. St. Louis, Pr. Juškauskas iš Springfield, Ill. Išviso bus net septynios poros ristikų. Chicago greitai virst centru lietuviškų drutuolių.

Apert senų ristikų, atsiranda vis naujų. K. Aleliumas, J. Simkus ir keletas kitų šiandien jau skai-tomi gerais ristikais. Šios dide-lės ristynės atsisbus vasario 25 d. Dalis pelno skiriama nukentėju-siems nuo karės. Tiktus iš-kauno jau galima gauti šiose vie-tose: J. Kulio aptiekio, 3259 So. Halsted St.; P. Jakučio Barber-nėj, 14ta ir Halsted gat. ir "Nau-jienų" ofise, 19-ta ir Halsted gat.

BAISI PASAKA!

Je! Geri dabar laikai visiems—tik ne Kaizeriui ir ne laikraščiams. Kaizeriui, matai, dabar lupa kailį iš visų pusių, o ir laikraščiai, brolau, dabar pakliuvo į baisią pirtį. Jes-ser!

Žiūrėk, ateina generolas fabrikantas, ką pašla popierą gazietai padirba ir komanduoja tau:

— Smirno!—sako.—Arba mokėk brangiau už popierą, arba ant šilko sau ją drukuokis. Dabar, matai, tokį geri laikai, kad skudurai, iš kurių dirba popierą, visai išnyko, tai ir popiera pabrango.

Nieko nepadarysi! Turi žmogus mokėt, kiek nori, ba ant šilko gazietais nedrukuosi, ba šilko skaitytojas cigarėto sau nesuoks.

O už to generolo visa, brolau, armija stovi. Pirmi drukoriai, ką gazieta kreivai išdrukuoja, už jų zeceriai, ką į viršų kojomis raides sustato; už jų artistai, ką visokius pik-čierius šleivai numalevoja, už jų ekspeditoriai, kurie čekigaskio skaitytojo gazieta į New York, o new jorkiški—į Chi-cagą nudugnia; už jų visoki pisoriai, ką tavo, mielas skaity-tojų, gražų vardą į knygas iš kito galo užrašo; už jų džiani-torius, ką visas atsiųstas korespondencijas iš ofiso "per klai-dą" iššluoja,—visa šita armija smarkiai atakuoja laikraščio ka-sierius:

— Mokėk, sako, šunsnuki daugiau algos mums, ba ki-taip kvitysim...

Net ir pats ponas redaktori-us, ką kitą sykį gazietai vie-ton mokslišką abraką pėly priberia, ir tas nosį raukia, bet viežlybas ir mokyta budamas ne keikia ir prieš akis su kum-čiu ne šokinėja, tik po nosia sau murma:

— Gal vertėtų ir man pridėt... Kad nors užtektų toms skylėms ant "tėtos" užlopyt, ką nuo ilgo kėdėj sėdėjimo pra-sitrynė...

Kaip ateina "pėdė" ir kaip tokį kozackį maršą visi už-triebina vienu rozu—tai yra ko pasiklausyt... Dalibuk!

Tau, mielas skaitytojų, gal ir juokai iš to, bet gazietai kasieriui beveik verkt noris. Pasikąsęs, pastenėjęs, pasidė-rėjęs—ar nenuleis—jis turi mokėti, ir moka. Ba ką padarysi? Jis yra mandras ir žino, kad jeigu, ponedžiū neduok, sustraik-kuotų ir gazieta laiku neišeitų, tai už kelių dienų skaitytojai jį gyvą žemėn suvarytų savo laikais—butų riestai, aršiaus negu kaizeriui...

Pradėjo tada mūsų gazietai mąslyti, už ausų krapštytis ir ukazijos įiektot, kaip iš duobės išlindus.

Ko daugiau mėsina, to karščiau darosi. Nuėjo vyras maudytis—gal sako atsivėdysiu, tai puodinė geriaus dirbs. Ir pamatė jam, dzievaži!... Vandenyj pamatė, burį žuvų, ir dar pamatė, kaip didesnė žuvis mažesnį rija.

— Ar rągėjai,—sako,—kaip tai Dzevo galybės viskas su išmislu sutaisyta: dzidesnis mažesnį rija, kad dzidesnis ne-pasciptų, o mažesnis nesimučyt...

Ir atėjo jam galvon, kad ir jis taip gali pamėginti. Ir pakėlė jis savo gazietai čienią visu pusdoleriu.

— Kad jau ryt, tai ryt—sako jis.—Mani dzidesni rija, tai ir aš mažesnį pamėnuim.

Tai matote, kaip ir kodėl dabar visos gazietai prenume-ratos kainą kelia.

Mūsų manadžierius kitaip sau galvojo: "Reikia—sako jis—taip padaryt, kad ir vilkas būtų sotus ir ožka ciela." Tai ir nutarė, kad mės už gazietai prenumeratos nekelsim, bet pra-šysim, kad mums mūsų skaitytojai "pamačytų."

O "pamačyt" gali, brolau, labai.

Jeigu užsilikęs esi su savo prenumerata, tai prisišuk mums ją greitai.

Jeigu turi draugą ar pažįstamą, ką "Lietuvos" dar ne-skaito, prikalbink jį, kad sau užsirašytų. Daugiau mės nie-ko nenorim.

Mės žiūrėsim ir dabosim, kad mūsų laikraštis duotų ku-daugiausiai jums gerų, teisingų žinių, žingeidžių ir juokingų paveikslų, naudingų pamokinių ir gražių pasakų, o jūs ne-pamirškite gerą žodį už "Lietuvą" tarti, ir naujų skaitytojų mums prikalbinti, tai tada bus taip, kad "Ranka ranką plau-ja, kad abidvi baltos būtų."

Tai gi vyrai, talkon! "Lietuva" kaštuoja tik du doliarai ant metų, o vieną do-liar ant pusmečio.

Laiškus adresuokit taip:
"LIETUVA"
3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

Nauja Krautuvė Laikrodėlių

Visokių aukštinių ir sidabrinių papuošalų, ypa-tinai laikrodėlių, šilbinių žiedų ir t. t., parduodu pigiausia kaina. Gerai talsau visokius laikrodė-lus. Kviečiu savo draugus ir pažįstamus ateiti ir pamatyti mano naują krautuvę. Adresas:

J. VENCKUS

993 W. 33rd St., prieš pat šv. Jurgio bažnyčią, CHICAGO, ILL.

VYŲSKŲ DRABUŽIŲ FIGUMAS!

Mės nesame bankieriai, bet mės gvarantuojame Tamstai su-dėdymę 50% ant Tapetos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vy-rams ir vaiknam padarome ant orderio naujus slutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį neslutos nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darbus slutus parduodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau. Valkų sluta \$2.50 iki \$7.50. Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėdieniais—iki 8 val. vakare.

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaizskis
Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2123 W. 23rd St.

Vėšiausia Vieta, Tai MILDOS TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laike yra per karšta, tai atei-kite į MILDOS TEATRĄ, o čia rasite vėšiausią vietą, atsivėdinti ir pamatysite gražesnę Teatrą negu vidurinėse vyje.

Kainos šio kiom dienom
5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom
10c balkonas, 15c žema.

Prasideda 7 valandą kas vakaras.
Subatom ir nedėliom 2 val. po pietų.

Jei liuosame laikt nori pasilesti, atsivė-dinti ir užmirti savo nesmagunus, tai atei-k į

MILDOS-TEATRĄ.

REIKALAUJAME

Vyrų ir vaiknų, kurie no-rėtų išmokyti bardasku-tytės ir 4-6 savaites sulgy naujausio metodo. Kam dirbti kasyklose ar liejyklose, jeigu galima būti pa-čiam darbavui išmokus amato, kuris blogų lalkų nežino. Mokiname bar-daskutytės taipgi ir moteris, kaip ir rnkadabystės (manicuring). Ar-tesnėms žinioms rašykite: Nesco-koff's Barber School, 1202 Penn Av., Pittsburgh; Pa.

!! Pranešimas !!

Šinomi pranešu, kad nuo pradžios Rugsjūčio mėn. perkeliu savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.
TELEPHONE YARDS 5834
Dr. P. WIEGNER

DIDELIS SUVALKIJOŠ ŽEMLAPIS (Mapa)

Sutaisė B. K. Balutis

Didumas 28 per 22 colių. Penkios spalvos (kolio-ras). Parodo lietuvių kalboje, visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačtas, telegrafus, mokyk-las, keltus, geležinkelius, ežerus, upes, ruožų tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.

"Geriausis žemlapis litiu-vių kalboje."—Parslato labai puikiai.—Taip atsi-liepė apie jį visai laikraš-čiai.

Kaina
VIENAS DOLIARIS
su prisuntimu į namus.

Reikalaukit pas
B. K. BALUTIS,
3252 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

EVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA
Čia gali išmokyti Anglų kalbos nuo pradžių iki aukščiausios, taipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Anglų, Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politikos, Ekonomijos, Knygyvedystės, Dailiaradės, Lai-skų rašymo, Prekybos taisykli ir t. t. Čia gali išbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir "REKYBOS KURSUS. VISKAS AISKINAMA LIETUVISKAI."
3106 So. Halsted St., Chicago

Canal 2119
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Phone Kensington 3521
Dr. E. G. Klimas
LIETUVIS GYDYTOJAS
2700 E. Ann Street Philadelphia Pa.

"DRAUGAS"

Detuvių Katalikų Savaitinės Laikraštis "Draugas" sandarbiškai skelbtuje yra rimčiausias ir tyčiausias lietuvių laikraštis ir rašytojas. Jame pa-duodama daug žinių iš draugijų ir vi-suomenės judėjimo. Vieni dienos klau-simai yra svarstomi rimtai ir taisykla-gai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 me-tams, \$1.00 pusel metui. Kitose šaly-se \$2.00 metams, \$1.50 pusel metui. Patvirtėjimui slunčiama vienas nu-meris veltui. Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsikimšusias ir paslaptingas vyrų ligas.

PHONE YARDS 2721
Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
3337 So. Morgan St., Chicago.

BUK ŠOFERIU.

Lai kas yra gauti sau tinkamą vie-tą. Niekuomet nebuvo toks dide-lis šoferių reikalavimas kaip da-bar. Mes duosime užsiėmimą kiekvienam pabaigusiam kursas mūsų mokykloje. Mokime pasi-naudojame individualiūs sistemomis—nuoseklus pažinimas ir prak-tika važinėjime automobiliu vi-sokių rušių. Prityrę mašinistai pamokis tamsta į suteiks tin-kamus patarimus ir nurodymus. Mu-sų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kity prietaisų. Už-tikriname tamsta kad tuojaus gausi leidimą. Dieniniai ir vaka-riniai kursai. Visas kursas \$25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Blvd. (Inc.)

PETRAS S. RZEMKIS.
Yra mūsų įgaliotas Gardner ir aplo-linkėje užrašinėti "Lietuvą", rinkti ir skelbimus ir pardavinėti knygas.
Liet. Pub. Co.

ATYDAI.

E. ST. LOUIS, COLLINSVILLE, ST. LOUIS IR APIELINKIŲ.
Registruota akušerė ir nursė, viena geriausių ir atakantiausių savo darbe, kuri daug metų prakti-kavo akušerijos ir slaugymo profe-sijoje įvairiose Chicago's ligoninėse, yra baigusi Memorial Hospital, ir visuomet yra prisirengusi patarnau-ti moterims. Prie gimdymo galite p-istatūkti bile valandą ir prie li-gonių visokiose ligose moterų, bei vaikų suteikiama nursė pagalba. Mo-terims rodos suteikiama dykai.

Ona Jonikienė

537 Collinsville Av. E. St. Louis, Ill
Virsom Yocloss sales
Tel. Kinloch St. Cl'r 541R.

D-re Maria Dowiatt-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1203

Valandos:
11:00 iki 12:00 val. ryto
12:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:00 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
tikta! iki 9:00 kiekvieną rytą

Mums Patinka Duoti Kokybę!

KUOMET perki Prince Alberto pypinkinį ir cigaretinį tabaką, tai perki gerumą—ne kuponus ar dovanas. Su Princu Albertu jie niekuomet nedavinė-ta! Neigi tautiniai, ar valstijiniai var-žymai premijų ar kuponų vartojimo gali turėti kokią veikmę ir jo pardavojimą. Prince Albert ateina pas tave be kir-pimo, ar deginimo. Kirpumas ir degu-mas yra išimama patentuotais budais, kuriais Prince Albert yra padaromas.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

tautinis pasigerėjamas rukymas patiks kiekvienam cigaretiniam ar pypinkiniam patiks, juo daugiau rukysi. Tabakas ilgai dega ir duoda pilną užganėdinimą. Prince Albert lengva vynioti, nes jis tam yra su-piaustytas. Susukdamas cigaretę daug jo nesueikvosi. Del sąvės paties privalai šitą tabaką gerai išmėginti, nes tasyk žinosi pats, kodėl Prince Albert yra toks geras. Ir žinosi, kodėl Prince Albert šiandien taip ruko vyrai visame pasaulyj—jis yra vėsus ir malonus.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Ant antro šono rando-mas blizantis juo skai-tyti: Procesas, patentuo-tas liepos 30 d. 1908 m.

LIETUVIŲ UNIVERSAL STATE BANK

atsidarys

Pabaigoj šio menesio, 1917

Knygos, knygeles, čekiai, draftai ir visos kitos reikalingos formos jau yra spaudoje ir kaip tik jas gausime iš spaustuviu bankas atsidarys.

Kadangi Universal State Bankas užims vietą buvusio A. Olszewskio Banko, tai visi A. Olszewskio Banko depozitoriai turi būti aprupinti pirm atidarymo Universal State Banko. Ir todėl šiuomi kviečiame visus A. Olszewskio Banko depozitorius ateiti tuojaus su savo bankinėmi knygutėmi į A. Olszewskio Banką, kad galėtume užrašyti jų knygelės numerį, pinigų sumą, vardą, pravardę ir adresą, prirengimui pirmosios mokesties arba išdavimui naujų Banko knygelių. Jau dauguma depozitorių pridavė savo parašus ir adresus, bet pakol yra ne visi tai negalime pradėti nė pinigų mokėti ne naujos knygeles duoti. Todėl, tie kurie dar nesate padavę savo parašų ne adresų, tai ateikite tuojaus į A. Olszewskio Banką su savo Bankinėmi knygelemi bile dieną ar vakarą, taip kad pirm atidarymo Universal State Banko, turetume gatavus visų parašus ir adresus pinigų išmokejimui arba išdavimui naujų Banko knygelių.

Kviečia visus depozitorius,

A. Olszewskis